

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**“ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε”**

Πτυχιακή εργασία του σπουδαστή: ΠΑΛΙΑΤΣΑ ΘΕΟΔΩΡΑ
Α.Μ 2010129

Επιβλέπων καθηγητής: ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2016

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου καθώς και τον σύντροφο μου για την κατανόηση και τη συμπαράστασή τους.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Βεβαιώνω ότι είμαι η συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία έχω για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές απ' τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα την ίδια προσωπικά, ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του τμήματος λογιστικής και χρηματοοικονομικής, του Α.Τ.Ε.Ι Πελοποννήσου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	2
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΔΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	7
1.2 ΕΙΔΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ.....	7
1.2.1 ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ.....	7
1.2.2 ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ.....	8
1.2.3 ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ.....	8
1.3 ΤΟΠΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	8
1.4 ΑΠΑΡΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	9
1.5 ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	9
1.6 ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	11
1.7 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ.....	11
1.8 ΜΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	12
1.9 ΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.....	13
1.10 ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.....	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

2.1 ΕΛΑΤΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	17
2.2 ΑΚΥΡΟΣΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	17
2.3 ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	22
2.4 ΑΝΥΠΟΣΤΑΤΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

3.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΟΧΩΝ.....	28
3.1.1 ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ.....	29
3.1.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ Α.Ε.....	30
3.1.3 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ Α.Ε.....	31
3.1.4 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΤΑΚΤΟ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ Α.Ε.....	33

3.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΤΟΧΩΝ.....	35
3.2.1 Η ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ ΚΑΙ Η ΑΡΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ Α.Ε.....	35
3.2.2 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ.....	40
3.2.3 ΕΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΡΣΗΣ.....	41
3.3 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.....	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΜΙΑΣ Α.Ε.

4.1 Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ.....	43
4.2 ΑΛΛΗΛΕΓΥΟΣ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ.....	49
4.3 ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΥΘΥΝΗΣ.....	50
4.4 ΕΥΘΥΝΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΜΙΑΣ Α.Ε.....	52
4.5 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ.....	54
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	59
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	60

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ανώνυμη εταιρεία είναι κατεξοχήν κεφαλαιουχική εταιρεία που το κεφάλαιο της διαιρείται σε ίσα μερίδια, με τις μετοχές. Οι Ανώνυμες εταιρείες αποτελούν την πλειοψηφία των επιχειρηματικών μονάδων της οικονομίας. Σε αντίθεση ίσως με άλλες μορφές επιχειρήσεων η Ανώνυμη εταιρεία αποτελεί τον πιο ξεκαθαρισμένο, τον πιο τέλεια νομοθετημένο και κατά το δυνατό οργανωμένο τύπο επιχειρηματικής μονάδας.

Ορίζεται ως η εμπορική εταιρία που διαθέτει νομική υπόσταση. Το μετοχικό της κεφάλαιο διαιρείται σε μετοχές της ίδιας αξίας. Σε μια ανώνυμη εταιρεία για τις υποχρεώσεις της ευθύνεται η ίδια και όχι οι μέτοχοι της. Η τήρηση των λογιστικών της βιβλίων είναι πολύπλοκη ενώ απαιτείται η δημοσίευση ισολογισμού.

Στην Ελλάδα ο θεσμός της Α.Ε εισήχθη από την Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου και οι πρώτες Α.Ε της χώρας μας υπήρξαν τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως η Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα (1828), η Εμπορική Τράπεζα (1840), η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (1841).

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της Α.Ε είναι :

- Τα μέλη της εταιρείας δεν ευθύνονται προσωπικά για τις υποχρεώσεις της, έναντι των τρίτων, αλλά περιορίζεται μέχρι το ποσό της συμμετοχής τους στην διαμόρφωση του κεφαλαίου της.
- Η εταιρική ιδιότητα ενσωματώνεται σε μετοχές, οι οποίες μπορούν εύκολα να μεταβιβασθούν. Για την λήψη αποφάσεων χρειάζεται πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου μόνο και όχι των μετόχων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1
Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΛΗΨΗ
ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1.1 Ορισμός Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ιεραρχικά ανώτατο όργανο της Ανώνυμης Εταιρίας, από τα τρία όργανα της Α.Ε. (Γ.Σ., Δ.Σ. και ελεγκτές) - και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση, ενώ οι αποφάσεις της δεσμεύουν όλους τους μετόχους, ακόμη και αυτούς που διαφωνούν ή απουσιάζουν από τη συνεδρίαση. Μέσω της γενικής συνέλευσης οι μέτοχοι ενημερώνονται για τις εταιρικές υποθέσεις, εκφράζουν τις απόψεις τους επί των θεμάτων, ασκούν τα δικαιώματά τους όπως αυτά ορίζονται στο νόμο και το καταστατικό, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ψήφου επηρεάζοντας άμεσα την πορεία της εταιρίας.

1.2 Είδη Γενικών Συνελεύσεων

Η Γενική Συνέλευση διακρίνεται σε είδη ανάλογα με τα θέματα επί των οποίων αποφασίζει, τα απαιτούμενα κάθε φορά ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας για την έγκυρη λήψη απόφασης, τα συμμετέχοντα σε αυτήν πρόσωπα κλπ. Τα είδη της Γενικής Συνέλευσης είναι :

- η τακτική
- η έκτακτη
- και η καταστατική.

1.2.1 Έκτακτη Γενική Συνέλευση

Σε ότι αφορά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση αυτή συγκαλείται από το Δ.Σ., είτε με πρωτοβουλία του, είτε κατόπιν αίτησης της μειοψηφίας ή των ελεγκτών και αποφασίζει για τα θέματα που ορίζονται κατά περίπτωση.

1.2.2 Καταστατική Γενική Συνέλευση

Η Καταστατική Γενική Συνέλευση, λαμβάνει αποφάσεις σε θέματα βασικής σημασίας για τα οποία ο νόμος απαιτεί αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία και που κατά κανόνα αναφέρονται σε τροποποιήσεις του καταστατικού.

1.2.3 Τακτική Γενική Συνέλευση

Τακτική καλείται η γενική συνέλευση που συνέρχεται υποχρεωτικά μία φορά κάθε εταιρική χρήση και το αργότερο εντός έξι μηνών από τη λήξη της χρήσεως αυτής, και η οποία λαμβάνει αποφάσεις επί των θεμάτων εκείνων για τα οποία η λήψη απόφασης είναι εκ του νόμου υποχρεωτική για κάθε χρήση. Το καταστατικό της εταιρίας είναι δυνατό να προβλέπει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο κατάλληλο για την σύγκληση της συνέλευσης, για να διευκολύνεται η έγκαιρη συμμετοχή των μετόχων σε αυτή.

1.3 Τόπος Συνεδρίασης Γενικής Συνέλευσης

Ο τόπος συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να είναι:

- α) Η έδρα της εταιρείας ή η περιφέρεια άλλου δήμου εντός του νομού της έδρας ή άλλου δήμου όμορου της έδρας,
- β) Για τις εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε Χρηματιστήριο που εδρεύει στην Ελλάδα, μπορεί να συνέρχεται και στην περιφέρεια του δήμου, όπου βρίσκεται η έδρα του Χρηματιστηρίου.
- γ) Εφόσον προβλέπεται από το καταστατικό, η γενική συνέλευση των εταιρειών των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες μπορεί να συνέρχεται και σε άλλο τόπο κείμενο στην Ελλάδα ή την αλλοδαπή.
- δ) Στην περίπτωση που στη συνέλευση παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου και κανείς δεν αντιτίθεται στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη απόφασης, τότε η γενική συνέλευση των εταιρειών των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες μπορεί να συνέρχεται και σε άλλο τόπο κείμενο στην Ελλάδα ή την αλλοδαπή, ακόμη και αν δεν προβλέπεται από το καταστατικό της εταιρείας.

1.4 Απαρτία της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού Κεφαλαίου. Εξαιρέση αποτελούν ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες μπορούν να ληφθούν από την Γενική Συνέλευση έγκυρα αποφάσεις επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης μόνον εάν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτή τα 2/3 του καταβεβλημένου κεφαλαίου για παράδειγμα μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, Συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας, διάλυση της εταιρίας κ.λπ.

1.5 Αποκλειστικές Αρμοδιότητες Της Γενικής Συνέλευσης

Με βάση το άρθρο 34 του Ν. 2190/1920 η Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια να αποφασίζει:

- α) Για τροποποιήσεις του καταστατικού στις οποίες υπάγονται η αύξηση και η μείωση του κεφαλαίου.
- β) Για εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των ελεγκτών και των αναπληρωτών τους.
- γ) Για έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.
- δ) Για τον τρόπο διάθεσης των ετήσιων κερδών και τον προσδιορισμό του μερίσματος που θα διανεμηθεί στους μετόχους.
- ε) Για συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυσης της Εταιρείας.
- στ) Για διορισμό εκκαθαριστών.
- ζ) Για μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας.
- η) Για μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης.
- θ) Για επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων.
- ι) Για κάθε πρόταση που υποβάλλεται νόμιμα από το Διοικητικό Συμβούλιο, από τους μετόχους ή από τους ελεγκτές.
- κ) Για άσκηση πολιτικής αγωγής κατά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου λόγω παράβασης των καθηκόντων τους.
- κα) Περί διορισμού εκκαθαριστών.

Στις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν υπάγονται:

α) Αυξήσεις που αποφασίζονται κατά τις παραγράφους 1 και 14 του άρθρου 13 από το διοικητικό συμβούλιο, καθώς και αυξήσεις που επιβάλλονται από διατάξεις άλλων νόμων (Ν. 3604/2007 άρθρο 41 παρ. 2).

β) Η τροποποίηση του καταστατικού από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 11, τις παραγράφους 2 και 13 του άρθρου 13 και την παράγραφο 4 του άρθρου 17β (Ν. 3604/2007 άρθρο 41 παρ. 2).

γ) Ο διορισμός με το καταστατικό του πρώτου διοικητικού συμβουλίου.(Ν. 3604/2007 άρθρο 41 παρ. 2).

δ) Η εκλογή κατά το καταστατικό, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 18, συμβούλων σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποθανόντων ή απωλεσάντων την ιδιότητα τους με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. (Ν. 3604/2007 άρθρο 41 παρ. 2).

ε) Η απορρόφηση κατά το άρθρο 78 ανώνυμης εταιρείας από άλλη ανώνυμη εταιρεία που κατέχει το 100% των μετοχών της (Ν. 3604/2007 άρθρο 41 παρ. 2).

στ) Η δυνατότητα διανομής κερδών ή προαιρετικών αποθεματικών μέσα στην τρέχουσα εταιρική χρήση με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον έχει υπάρξει σχετική εξουσιοδότηση της τακτικής γενικής συνέλευσης (Ν. 3604/2007 άρθρο 41 παρ. 2).

1.6 Πρόσκληση Της Γενικής Συνέλευσης

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν.2190/1920, η Γενική συνέλευση, με εξαίρεση τις επαναληπτικές συνελεύσεις και τις εξομοιούμενες με αυτές, πρέπει να καλείται είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από την οριζόμενη συνεδρίαση αυτής, υπολογιζόμενων και των εξαιρητέων ημερών. Η ημέρα της δημοσίευσής της προσκλήσεως της Γενικής Συνελεύσεως και η ημέρα της συνεδρίασεως αυτής δεν υπολογίζονται. Η πρόσκληση της γενικής συνέλευσης περιλαμβάνει τουλάχιστον το οίκημα με ακριβή διεύθυνση, τη χρονολογία και την ώρα της συνεδρίασης, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης με σαφήνεια, τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου ή, ενδεχομένως, και εξ αποστάσεως.

1.7 Δημοσίευση Πρόσκλησης

Η δημοσίευση της πρόσκλησης πραγματοποιείται στο τεύχος Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.2α του Ν.2190/1920, εξαιρουμένων των εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι η δημοσίευση της πρόσκλησης κατά το παρόν άρθρο μπορεί να αντικατασταθεί με σχετική κοινοποίηση με δικαστικό επιμελητή ή με συστημένη επιστολή ή με παράδοση της πρόσκλησης, εφόσον οι μετοχές είναι ονομαστικές, στο σύνολο τους, και οι μέτοχοι έχουν γνωστοποιήσει εγκαίρως στην εταιρεία τη διεύθυνσή τους. Σε περίπτωση που η πρόσκληση επιδίδεται με συστημένη επιστολή, η αποστολή αυτής θα πρέπει, αποδεδειγμένα, να προηγείται πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες της προβλεπόμενης από το νόμο ελάχιστης προθεσμίας δημοσίευσης της πρόσκλησης. Το καταστατικό των ιδίων εταιρειών μπορεί ακόμη να προβλέπει ότι, για την πρόσκληση αρκεί ειδοποίηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (E-mail) προς εκείνους τους μετόχους που έχουν γνωστοποιήσει εγκαίρως στην εταιρεία τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που διαθέτουν. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να προβλέπεται στο καταστατικό και ο τρόπος επιβεβαίωσης της αποστολής ή και της λήψης της πρόσκλησης με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Όπου στον Ν. 2190/1920 και

στο Ν. 3190/1955, προβλέπεται δημοσίευση σε άλλα έντυπα μέσα, εκτός από το ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ., με το άρθρο 232 του Ν. 4072/2012, αυτή μπορεί να αντικαθίσταται με ανάρτηση των δημοσιευτέων πράξεων και στοιχείων στην ιστοσελίδα της εταιρείας, εφόσον η διεύθυνση αυτής έχει καταχωρισθεί στην Μερίδα της εταιρείας. Για την ανάρτηση των παραπάνω πράξεων και στοιχείων στην ιστοσελίδα της εταιρείας ενημερώνεται αμελλητί το οικείο Μητρώο. Προθεσμίες που συνδέονται με δημοσίευση σε άλλα έντυπα μέσα εκτός από το ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ. λογίζεται ότι εκκινούν ή λήγουν από την ημέρα που η εταιρεία ανακοίνωσε στο οικείο μητρώο την ανάρτηση στην ιστοσελίδα. Αν η εταιρεία δε διατηρεί ιστοσελίδα ή δεν έχει καταχωρήσει αυτήν στην Μερίδα της, οι δημοσιεύσεις της προηγούμενης παραγράφου πραγματοποιούνται, εκτός από το ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ., και σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα πανελλαδικής κυκλοφορίας.

1.8 Μη υποχρέωση πρόσκλησης Γενικής Συνέλευσης

Σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 3 του Ν. 2190/1920, δεν απαιτείται πρόσκληση για σύγκληση Γ.Σ. στην περίπτωση κατά την οποία στη συνέλευση παρίστανται η αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου και κανείς από αυτούς δεν αντιλέγει στην πραγματοποίησή της και στην λήψη αποφάσεων. Όταν πρόκειται για ανώνυμη εταιρεία με ένα μέτοχο δεν είναι αναγκαία η δημοσίευση της προσκλήσεως για σύγκληση Γ.Σ., αρκεί η πρόσκληση να επιδοθεί έγκαιρα στο μοναδικό εταίρο.

1.9 Ορισμός Διοικητικού Συμβουλίου

Μία ανώνυμη εταιρία διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το διαχειριστικό όργανο της ανώνυμης εταιρίας. Τα μέλη του Δ.Σ. έχουν διαχειριστική και εκπροσωπευτική εξουσία η οποία δεν απορρέει από την μετοχική ιδιότητα αλλά από την ιδιότητα τους ως μελών εταιρικού οργάνου. Μάλιστα τα μέλη του Δ.Σ. δεν είναι απαραίτητο να είναι μέτοχοι της εταιρίας. Τον αυξημένο κίνδυνο πλημμελούς διαχείρισης, επειδή το Δ.Σ. διοικεί ξένη και όχι δική του περιουσία, αντιμετωπίζεται από το νόμο με ειδικές διατάξεις για τον έλεγχο και την ευθύνη των μελών του Δ.Σ. Έτσι το Δ.Σ. μπορεί να λεχθεί ως εσωτερικό και εξωτερικό όργανο. Αφού ενεργεί τόσο προς τα έσω, λαμβάνοντας 6 αποφάσεις, όσο και προς τα έξω, εκπροσωπώντας την εταιρία στις σχέσεις της με τους τρίτους. Το ότι η διαχειριστική εξουσία ασκείται από ένα όργανο που τυπικά είναι αυτοτελές, δεν σημαίνει ότι αποκλείεται άσκηση ουσιαστικής επιρροής εκ μέρους των μετόχων, ιδίως της πλειοψηφίας, στην διοίκηση της εταιρίας. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει τα μέλη του Δ.Σ. να απολαμβάνουν της εμπιστοσύνης της πλειοψηφίας, αλλιώς θα ανακληθούν. Η επιτυχής εκπλήρωση του εταιρικού σκοπού εξαρτάται βασικά από τις ικανότητες των μελών του Δ.Σ. Έτσι μπορεί η Γενική Συνέλευση να είναι το ανώτατο όργανο της εταιρίας, το Δ.Σ. όμως είναι το σημαντικότερο όργανό της.

1.10 Συνεδρίαση Διοικητικού Συμβουλίου

Για την λήψη αποφάσεων για τα θέματα που αφορούν την ανώνυμη εταιρία, απαιτείται συνεδρίαση του Δ.Σ. Το Δ.Σ. συνεδριάζει έγκυρα όταν βρίσκεται σε απαρτία. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, για την ύπαρξη απαρτίας απαιτείται να παρευρίσκονται στην συνεδρίαση ή να αντιπροσωπεύονται τα μισά μέλη του Δ.Σ. και ένα επιπλέον. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να παρευρίσκονται στην συνεδρίαση τουλάχιστον τρία μέλη του Δ.Σ.

Αντίθετα δεν ορίζεται μέγιστος αριθμός των μελών που πρέπει να παρευρίσκονται. Ο αριθμός των μελών του Δ.Σ. καθορίζεται από το καταστατικό της εταιρίας, σε τέτοιο αριθμό ώστε να είναι δυνατός ο υπολογισμός της απαρτίας. Μπορεί, επίσης το καταστατικό να καθορίζει και μέγιστο και ελάχιστο αριθμό

συμβούλων, με την προϋπόθεση ότι ο ακριβής αριθμός θα προσδιορίζεται από την γενική συνέλευση.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, η γενική συνέλευση μπορεί να αυξήσει τον αριθμό των συμβούλων ή να διορίσει λιγότερους συμβούλους απ' ότι προβλέπεται, εφόσον προβεί σε τροποποίηση του καταστατικού. Με ρήτρα του καταστατικού, μπορεί να ορίζεται μεγαλύτερη από την απαρτία που ορίζεται από το νόμο. Επίσης το καταστατικό μπορεί να ορίσει ότι για την έγκυρη συνεδρίαση του Δ.Σ. απαιτείται η παρουσία ή η αντιπροσώπευση του συνόλου των μελών. Η μη τήρηση τέτοιας διατάξεως συνεπάγεται την ακυρότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται.

Το Δ.Σ. λαμβάνει έγκυρα αποφάσεις και εκπροσωπεί την εταιρία, όταν έχει νόμιμη σύνθεση. Αν κάποιο μέλος απολέσει την ιδιότητα του συμβούλου, δεν υπάρχει νόμιμη σύνθεση του Δ.Σ. και είναι ανάγκη να συμπληρωθεί η κενή θέση. Η συμπλήρωση μπορεί να γίνει και από το Δ.Σ. εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται από το νόμο (άρθρο 34).

Για τον σχηματισμό νόμιμης απαρτίας για την λήψη αποφάσεων από το Δ.Σ., ο νόμος απαιτεί την παράσταση ή των αντιπροσώπευση του μισού αριθμού των μελών συν ένα επιπλέον, οι οποίοι, όμως, δεν πρέπει να είναι λιγότεροι από τρεις. Για τον σχηματισμό της απαρτίας, λαμβάνονται υπόψη και οι σύμβουλοι που αντιπροσωπεύονται.

Κάθε σύμβουλος που παρευρίσκεται στην συνεδρίαση, μπορεί να αντιπροσωπεύσει μόνο ένα σύμβουλο που απουσιάζει. Κάθε μέλος του Δ.Σ. έχει το δικαίωμα να ψηφίσει για την λήψη αποφάσεων σε θέματα που αφορούν την διοίκηση και εκπροσώπηση της ανώνυμης εταιρίας. Το καταστατικό, ούτε κανένα άλλο όργανο δεν μπορεί να στερήσει από το μέλος του Δ.Σ. να ψηφίσει, για την λήψη αποφάσεων, ούτε μπορεί να ορίσει ότι ένα μέλος του Δ.Σ. έχει περισσότερο από ένα δικαίωμα ψήφων, για οποιονδήποτε λόγο (π.χ. συμμετοχή τους στο εταιρικό κεφάλαιο). Δεν είναι επίσης δυνατή η παραίτηση του μέλους του Δ.Σ. από το δικαίωμα ψήφου. Αφενός διότι το δικαίωμα αυτό απονέμεται στο μέλος του Δ.Σ. προς το συμφέρον της εταιρίας, αλλά και διότι η παραίτηση από το δικαίωμα αυτό αντίκειται στο συλλογικό χαρακτήρα του Δ.Σ.

Δεν αποκλείεται, όμως, μέλος του Δ.Σ. να απέχει από την ψηφοφορία για συγκεκριμένο θέμα. Η αποχή, όμως, αυτή εναπόκειται στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια του μέλους του Δ.Σ. Η πλειοψηφία για την έγκυρη λήψη αποφάσεων από το Δ.Σ. πρέπει να είναι απόλυτη. Δηλαδή μεγαλύτερη από το σύνολο των αντιθέτων ή μη σύμφωνων ψήφων. Ως μη σύμφωνη ψήφος θεωρείται η λευκή ψήφος και η αποχή από την ψηφοφορία. Ενώ οι απόντες σύμβουλοι από την συνεδρίαση δεν υπολογίζονται για τον σχηματισμό πλειοψηφίας. Άκυρη είναι επίσης και η απόφαση που λήφθηκε από το Δ.Σ, αν θεωρήθηκε αυξημένης ισχύος η ψήφος του προέδρου του Δ.Σ.

Το καταστατικό πάντως, μπορεί να ορίζει ότι για την λήψη αποφάσεων σε ορισμένα θέματα, απαιτείται η πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του Δ.Σ. Η μη τήρηση τέτοιας διάταξης επιφέρει την ακυρότητα των αποφάσεων του Δ.Σ. Τέτοια πρόβλεψη, όμως, δυσχεραίνει την λήψη αποφάσεων του Δ.Σ. και δεν εξυπηρετεί την ταχύτητα που απαιτείται να έχει το Δ.Σ. για την αντιμετώπιση των θεμάτων που απασχολούν την εταιρία και μπορεί να το καταστήσει ανενεργές και χωρίς δυνατότητα διοίκησης της εταιρίας. Εξάλλου, ενδεχόμενη τέτοια πρόβλεψη, έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της συλλογικής οργάνωσης του Δ.Σ. και της συλλογική δράση του για την αντιμετώπιση των θεμάτων της εταιρίας και την διοίκησή της.

Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται αποκλειστικά και μόνο από τα μέλη του. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ληφθεί απόφαση με την συμμετοχή άλλων προσώπων. Ούτε να εξαρτηθεί η λήψη αποφάσεως από την σύμφωνη γνώμη άλλων προσώπων, ακόμη και μετόχων της εταιρίας. Διότι οι μέτοχοι μπορούν να ενεργήσουν μόνο ως συνέλευση, με όλα τα δικαιώματα που ο νόμος προβλέπει για την γενική συνέλευση των μετόχων.

Όπως αναφέρθηκε ήδη, το Δ.Σ. ως συλλογικό όργανο λαμβάνει τις αποφάσεις του με την συνεδρίασή του. Δεν είναι έγκυρη η λήψη αποφάσεως χωρίς αυτό να συνεδριάσει. Ως συνεδρίαση νοείται μόνο η φυσική παρουσία των μελών του Δ.Σ. σε συγκεκριμένο τόπο. Αυτό συνάγεται από την διατύπωση του νόμου (άρθρο 20 παρ. 1 και 2), όπου γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένο τόπο.

Από την ελληνική νομοθεσία, συνεπώς, δεν επιτρέπεται η συνεδρίαση του Δ.Σ. της ανώνυμης εταιρίας από απόσταση. Ούτε επιτρέπει την λήψη αποφάσεως με την σύνταξη πρακτικού το οποίο υπογράφεται με περιφορά του από τα μέλη του Δ.Σ.

Επιπλέον, η ελληνική νομοθεσία δεν επιτρέπει την συνεδρίαση του Δ.Σ. με τις σύγχρονες μεθόδους της τεχνολογίας, όπως τηλεδιάσκεψη κλπ.

Η αντιπροσώπευση συμβούλου σε συνεδρίαση του Δ.Σ. καθιερώνεται με ρητή διάταξη του νόμου (άρθρο 21 παρ. 3). Ο σύμβουλος του Δ.Σ. που απουσιάζει μπορεί να αντιπροσωπευθεί μόνο από άλλο σύμβουλο και όχι από πρόσωπο που δεν είναι μέλος του Δ.Σ. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. μπορεί να είναι άκυρες. Η ακυρότητα μπορεί να οφείλεται είτε εξαιτίας μη νόμιμης σύγκλησης του Δ.Σ., είτε για παράβαση του νόμου, του καταστατικού ή απόφασης της γενικής συνέλευσης. Απόφαση του Δ.Σ. μπορεί να προσβληθεί ως άκυρη και για παράβαση της αρχής της πλειοψηφίας. Η άκυρη απόφαση του Δ.Σ. μπορεί να επικυρωθεί από το Δ.Σ. Η αναγνώριση ακυρότητας αποφάσεως του Δ.Σ. μπορεί να γίνει με άσκηση αγωγής στο αρμόδιο Δικαστήριο. Σε περίπτωση που ασκηθεί αγωγή με αίτημα να αναγνωρισθεί η ακυρότητα απόφασης του Δ.Σ. μπορεί με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων να ζητηθεί η αναστολή εκτελέσεώς της. Η αναστολή διατάσσεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο, εφόσον πιθανολογηθεί η ευδοκίμηση της αγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

2.1 ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης των μετόχων πάσχουν, όταν δεν υπήρξε νόμιμη σύγκληση ή συγκρότησή της, όταν αυτές λήφθηκαν χωρίς την απαιτούμενη από το νόμο απαρτία και πλειοψηφία και επίσης όταν γενικότερα το περιεχόμενό τους είναι αντίθετο στο νόμο ή στο καταστατικό.

Για τις έννομες συνέπειες της ελαττωματικότητας των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης ο ΚΝ 2190/1920, πριν από την τροποποίησή του από τον Ν 3604/2007, έκανε ειδική πρόβλεψη στις διατάξεις των άρθρων 35α ως 35γ. Οι διατάξεις εκείνες ήταν απηρχαιωμένες και αποτελούσαν ανεπιτυχή διατύπωση ξένων προτύπων, με πολλές ατέλειες και ασάφειες. Για τους λόγους αυτούς, οι διατάξεις των παραπάνω άρθρων επαναδιατυπώθηκαν, εκσυγχρονίστηκαν και ρυθμίζουν πλέον σήμερα αντίστοιχα τις περιπτώσεις της ακυρωσίας (άρθρο 35α), της ακυρότητας (άρθρο 35β) και του ανυπόστατου (άρθρο 35γ) των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Πρόκειται για διατάξεις που είχαν ως πρότυπο τον ιταλικό αστικό κώδικα (άρθρα 2377, 2378, 2379) όπως τροποποιήθηκε με το ΝΔ του 2003.

2.2 ΑΚΥΡΩΣΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Α. ΛΟΓΟΙ ΑΚΥΡΩΣΙΑΣ

Το άρθρο 35α, το οποίο αντικαταστάθηκε από το Ν 3604/2007, διευρύνει τους λόγους ακυρωσίας των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης σε σχέση με το προηγούμενο δίκαιο και προσδιορίζει διαδικαστικά ελαττώματα, τα οποία μπορούν να προκαλέσουν την ακυρωσία των αποφάσεων αυτών. Πρόκειται για ελαττώματα που από τη φύση τους αποτελούν παραβάσεις «τάξης» και αφορούν αποκλειστικά στις

εσωτερικές σχέσεις της εταιρίας. Είναι σαφές λοιπόν ότι με τη ρύθμιση του άρθρου 35α επιδιώκεται η προστασία των συμφερόντων των μετόχων, στους οποίους και επαφίεται η πρωτοβουλία να επικαλεστούν την ακυρωσία των αποφάσεων, που λήφθηκαν στη γενική συνέλευση.

Σύμφωνα με τη νέα ρύθμιση, οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης είναι ακυρώσιμες, πρώτον, όταν αυτές λήφθηκαν κατά τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με το νόμο ή το καταστατικό της εταιρίας (άρθρο 35α παρ. 1 εδ. 1). Ο λόγος γίνεται για διαδικαστικές πλημμέλειες κατά τη λήψη των αποφάσεων, που συνίστανται στην παράβαση οποιουδήποτε απαγορευτικού κανόνα δικαίου, είτε αυτός περιλαμβάνεται στον ΚΝ 2190/1920, είτε στον ΑΚ (άρθρο 174) συμπεριλαμβανομένων των γενικών ρητρών του (ΑΚ 178, 281).

Δεύτερον, αναφορά γίνεται ειδικότερα στις αποφάσεις που λήφθηκαν από γενική συνέλευση, που δεν είχε νόμιμα συγκλησθεί ή συγκροτηθεί (άρθρο 35α παρ. 1 εδ, 2).

Θεωρείται ότι δεν υπήρξε νόμιμη σύγκληση της γενικής συνέλευσης, όταν π.χ., η σύγκληση έγινε από αναρμόδιο όργανο ή από διοικητικό συμβούλιο, που δεν ήταν όμως νόμιμο, επίσης, όταν δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη από το νόμο προθεσμία σύγκλησης της γενικής συνέλευσης, όταν η πρόσκληση δεν περιλάμβανε το ελάχιστο περιεχόμενο, που απαιτεί ο νόμος.

Θεωρείται ακόμη ακυρώσιμη η απόφαση της γενικής συνέλευσης, όταν λήφθηκε χωρίς να τηρηθούν οι διατάξεις του νόμου περί απαρτίας και πλειοψηφίας. Επίσης, θεωρείται ακυρώσιμη η απόφαση, όταν λήφθηκε με την ελαττωματική ψήφο (άκυρη ή ακυρώσιμη) μεμονωμένων μετόχων, εφόσον οι ψήφοι αυτές υπήρξαν αποφασιστικές για την επίτευξη πλειοψηφίας κατά τη λήψη μιας απόφασης (βλ. άρθρο 35α παρ. 5 στοιχ. β). Θεωρείται ότι δεν υπήρξε νόμιμη συγκρότηση της γενικής συνέλευσης και συνεπώς πρόκειται για ακυρώσιμη απόφαση της γενικής συνέλευσης, όταν μέτοχος αποκλείστηκε παράνομα από αυτήν ή όταν αντίθετα, επιτράπηκε η συμμετοχή σε πρόσωπο που δεν ήταν μέτοχος. Όσο διάστημα υπάρχει αμφισβήτηση για την κυριότητα των μετοχών και για την ιδιότητα ενός προσώπου ως μετόχου της εταιρίας, και μέχρι την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης επί του θέματος αυτού, υπό αμφισβήτηση βρίσκεται και το κύρος της απόφασης της γενικής συνέλευσης στην οποία συμμετείχε το πρόσωπο, που είναι κάτοχος των αμφισβητούμενων μετοχών.

Τρίτον, ακυρώσιμες είναι οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης, όταν λήφθηκαν χωρίς να παρασχεθούν οι οφειλόμενες πληροφορίες, που ζητήθηκαν από μετόχους κατ' εφαρμογή του άρθρου 39. Η αναφορά γίνεται προφανώς στην παρ. 4 του άρθρου 39, που αφορά στο δικαίωμα του κάθε μετόχου να ζητήσει από το διοικητικό συμβούλιο να δώσει πληροφορίες στη γενική συνέλευση για να υπάρξει πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερησίας διάταξης και στο δικαίωμα της μειοψηφίας των μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου να ζητήσει από το διοικητικό συμβούλιο να ανακοινώσει στη γενική συνέλευση τα ποσά που καταβλήθηκαν κατά την τελευταία διετία σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου, διευθυντές της εταιρίας κ.λπ. Αν το διοικητικό συμβούλιο αρνήθηκε να παράσχει τις πληροφορίες αυτές στους μετόχους, χωρίς αποχρώντα λόγο ή αν έδωσε πληροφορίες ελλιπείς ή ψευδείς, η απόφαση που λήφθηκε από τη γενική συνέλευση είναι ακυρώσιμη.

Ακυρώσιμη είναι τέλος, μια απόφαση της γενικής συνέλευσης, όταν η πλειοψηφία των μετόχων έλαβε την απόφαση καταχρώμενη την εξουσία της, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ΑΚ 281 (άρθρο 35α παρ. 2). Η περίπτωση αυτή αποτελεί λόγο ακυρωσίας, που προφανώς δεν αφορά διαδικαστικά ελαττώματα της λήψης απόφασης από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Στην ίδια διάταξη (άρθρο 35α) ο νόμος αναφέρεται και σε ορισμένα γεγονότα, που ενώ συνδέονται με πλημμέλεια κατά τη σύγκληση, τη συγκρότηση και τη λειτουργία της γενικής συνέλευσης, δεν θεωρούνται ότι αποτελούν λόγους ακύρωσης της απόφασής της, παρά μόνον αν επιφέρουν συγκεκριμένα αρνητικά αποτελέσματα (άρθρο 35α παρ. 5). Πρόκειται για τυποποίηση της προϋπόθεσης της αιτιώδους συνάφειας, που πρέπει να υπάρχει μεταξύ των διαδικαστικών πλημμελειών και της λήψης της απόφασης, προϋπόθεση που γινόταν δεκτή ως απαραίτητη και υπό το προηγούμενο δίκαιο, αν και δεν υπήρχε σχετική ρητή πρόβλεψη. Τέτοια γεγονότα είναι, πρώτον, το ελάττωμα της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου, με την οποία συγκλήθηκε η γενική συνέλευση. Το ελάττωμα αυτό δεν έχει ως συνέπεια την ακυρωσία της απόφασης της γενικής συνέλευσης, παρά μόνον αν εξαιτίας του δεν υπήρξε έγκαιρη και επαρκής πληροφόρηση των μετόχων. Δεύτερον, δεν αποτελεί λόγο ακύρωσης, η συμμετοχή στη γενική συνέλευση προσώπων, που δεν είχαν το δικαίωμα αυτό, εκτός αν η συμμετοχή τους ήταν αποφασιστική για την επίτευξη απαρτίας ή η ψήφος τους ήταν αποφασιστική για την επίτευξη πλειοψηφίας. Τρίτον, δεν επιφέρει ακυρωσία, η ακυρότητα ή η ακυρωσία των ψήφων μεμονωμένων

μετόχων, εκτός αν οι ψήφοι αυτές ήταν αποφασιστικές για την επίτευξη πλειοψηφίας. Τέταρτον, δεν επηρεάζει την απόφαση της γενικής συνέλευσης η ανακρίβεια, η αοριστία ή η πλημμέλεια τήρησης των πρακτικών της γενικής συνέλευσης, εκτός αν εξ αιτίας των παραπάνω γεγονότων δεν είναι δυνατόν να διαγνωσθεί με σαφήνεια το περιεχόμενο της απόφασης της γενικής συνέλευσης.

B. ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΑΚΥΡΩΣΗΣ

Την ακύρωση της απόφασης της γενικής συνέλευσης νομιμοποιούνται να ζητήσουν με αγωγή μέτοχοι, που είναι κάτοχοι μετοχών που εκπροσωπούν το 2% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, αν αυτοί δεν παρέστησαν στη συνέλευση ή αν αντιτάχθηκαν στη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης (άρθρο 35α παρ. 3).

Όταν η ακύρωση ζητείται λόγω άρνησης του διοικητικού συμβουλίου να παράσχει τις οφειλόμενες πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 39 παρ. 4, την ακύρωση νομιμοποιούνται να ζητήσουν μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 5% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, υπό την προϋπόθεση ότι είχαν υποβάλει αίτημα παροχής των πληροφοριών αυτών (άρθρο 35α παρ. 3).

Οι ενάγοντες μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν ότι, τόσο κατά την άσκηση όσο και κατά τη συζήτηση της αγωγής ακύρωσης, έχουν τις μετοχές που τους παρέχουν το δικαίωμα να την ασκήσουν (άρθρο 35α παρ. 8).

Την ακύρωση της απόφασης μπορεί να ζητήσει και κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή, αν παρίσταται ανάγκη, το δικαστήριο, δικάζοντας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, πρέπει να διορίσει, μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, ειδικό εκπρόσωπο της εταιρίας για τη διεξαγωγή της δίκης (άρθρο 35α παρ. 3 εδ. 3).

Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της αγωγής ακύρωσης είναι το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας (παρ. 6). Η αγωγή είναι διαπλαστική, στρέφεται κατά της εταιρίας, εκδικάζεται κατά την τακτική διαδικασία και πρέπει να ασκηθεί μέσα σε αποσβεστική προθεσμία τριών μηνών από την υποβολή αντιγράφου του σχετικού πρακτικού στην αρμόδια αρχή ή, αν η απόφαση υποβάλλεται σε δημοσιότητα, από την καταχώρησή της στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών. Αν μέσα στην προθεσμία των τριών μηνών δεν ασκηθεί αγωγή ακύρωσης, η απόφαση καθίσταται οριστικά έγκυρη.

Η δικαστική απόφαση, που κήρυξε την ακυρότητα της απόφασης της γενικής συνέλευσης, ισχύει έναντι πάντων (παρ. 9), μετά δε την τελεσιδικία της θεωρείται αυτή εξ υπαρχής άκυρη.

Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να λάβει τα μέτρα, που επιβάλλει η κατάσταση η οποία προέκυψε από την ακύρωση. Σε κάθε περίπτωση τα δικαιώματα των καλόπιστων τρίτων, που αποκτήθηκαν με βάση απόφαση που ακυρώθηκε, που αποκτήθηκαν δηλ. στο διάστημα μέχρι την τελεσίδικη ακύρωσή της, δεν θίγονται. Η εν λόγω προστασία δεν παρέχεται πάντως, αν ο τρίτος γνώριζε ή από βαριά αμέλεια αγνοούσε το ελάττωμα της απόφασης της γενικής συνέλευσης (άρθρο 35α παρ. 9).

Η δικαστική απόφαση με την οποία κηρύσσεται η ακυρότητα απόφασης της γενικής συνέλευσης και η δικαστική απόφαση, με την οποία αναστέλλεται η ισχύς της, υποβάλλονται στη δημοσιότητα του άρθρου 7β (παρ. 11).

Γ. ΛΗΨΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και πριν από την άσκηση της αγωγής ακύρωσης της απόφασης της γενικής συνέλευσης. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο την προσωρινή αναστολή της ισχύος της απόφασης, που πιθανολογείται ως ακυρώσιμη, όπως και να υποχρεώσει τους αιτούντες την αναστολή σε παροχή εγγύησης, σταθμίζοντας την ανάγκη προστασίας αυτών και τη ζημία που μπορεί να προκληθεί στην εταιρία από την αναστολή της ισχύος της απόφασης (άρθρο 35α παρ. 10) Στην περίπτωση αυτή, η αγωγή πρέπει να ασκηθεί μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την έκδοση της απόφασης, που διέταξε τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και, σε κάθε περίπτωση, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την υποβολή του σχετικού πρακτικού στην αρμόδια αρχή ή την καταχώρησή της στο Μητρώο Αωνόμων Εταιριών. Διαφορετικά, τα ασφαλιστικά μέτρα που λήφθηκαν, αίρονται αυτοδικαίως (άρθρο 35α παρ. 10).

Δ. ΑΞΙΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΓΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΖΗΜΙΑΣ

Καινοτομία αποτελεί η πρόβλεψη ότι μέτοχοι, που δεν κατέχουν μετοχές, που καλύπτουν το απαιτούμενο από το νόμο ποσοστό του κεφαλαίου, δηλ. το 2% ή ανάλογα το 5% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ώστε να νομιμοποιούνται

να ζητήσουν ακύρωση της απόφασης της γενικής συνέλευσης (σύμφωνα με το άρθρο 35α παρ. 3), μπορούν να αξιώσουν από την εταιρία αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν, επειδή η απόφαση λήφθηκε από τη γενική συνέλευση κατά τρόπο παράνομο ή κατά παράβαση πρόβλεψης του καταστατικού ή λήφθηκε από την πλειοψηφία κατά κατάχρηση της εξουσίας της ή από γενική συνέλευση που δεν συγκλήθηκε ή δεν συγκροτήθηκε νόμιμα ή επειδή οι εν λόγω μέτοχοι δεν έλαβαν τις πληροφορίες που είχαν ζητήσει. Οι παραπάνω μέτοχοι έχουν αξίωση αποκατάστασης της ζημίας τους κατά τις γενικές διατάξεις, ακόμη και αν η απόφαση της γενικής συνέλευσης τελικά ακυρώθηκε (άρθρο 35α παρ. 4).

Ακόμη, μέτοχοι, οι οποίοι κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής κατείχαν το απαιτούμενο κεφάλαιο, αλλά μετά την άσκησή της μεταβίβασαν όλες ή μέρος των μετοχών τους, με αποτέλεσμα κατά τη συζήτηση της αγωγής να μην συγκεντρώνουν πλέον το ποσοστό του 2% του μετοχικού κεφαλαίου (ή, αν πρόκειται για μετόχους μειοψηφίας, που δεν έλαβαν τις πληροφορίες που ζήτησαν, του 5%), εφόσον έχουν υποστεί βλάβη, μπορούν να μετατρέψουν το αίτημά τους σε αποζημιωτικό, δυνατότητα που συμβαδίζει με το άρθρο 223 αρ. 2 ΚΠολΔ και να ζητήσουν με τις προτάσεις τους κάλυψη της ζημίας τους σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 35α (βλ. άρθρο 35α παρ. 8). Η εν λόγω αγωγή αποζημίωσης των μετόχων, που έχουν αξίωση αποκατάστασης της ζημίας τους κατά τα παραπάνω, πρέπει να ασκηθεί επίσης μέσα σε αποσβεστική προθεσμία τριών μηνών από την υποβολή του σχετικού πρακτικού στη Διοίκηση.

2.3 ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Όπως αναφέρεται στο σχετικό απόσπασμα της αιτιολ. έκθεσης του Ν 3604/2007, η διάταξη του άρθρου 35β, όπως αντικαταστάθηκε από το νόμο αυτό, επανακαθορίζει το καθεστώς της ακυρότητας των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης. Σε αντίθεση με τους λόγους ακυρωσίας, που συνίστανται κατά βάση σε διαδικαστικά ελαττώματα (βλ. άρθρο 35α), οι λόγοι ακυρότητας των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης συνίστανται κυρίως σε παραβάσεις ουσίας, δηλ. σε σοβαρότερες παραβάσεις.

A. ΛΟΓΟΙ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ

Η ακυρότητα απόφασης της γενικής συνέλευσης, όπως προσδιορίζεται σήμερα στο άρθρο 35β, μπορεί να οφείλεται στους εξής λόγους. Πρώτον, μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι το περιεχόμενο της απόφασης αντιτίθεται στο νόμο ή στο καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας (άρθρο 35β παρ. 1). Η αντίθεση στο νόμο νοείται με την έννοια παράβασης διατάξεων, όχι ενδοτικού, αλλά αναγκαστικού δικαίου. Πρέπει, π.χ., να λήφθηκε απόφαση κατά παράβαση των διατάξεων που εξασφαλίζουν τα δικαιώματα της μειοψηφίας των μετόχων ή απόφαση για τροποποίηση του καταστατικού, όσον αφορά, π.χ., στη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας κάτω από το ελάχιστο επιτρεπόμενο από το νόμο.

Εξαίρεση ισχύει όταν πρόκειται για απόφαση της γενικής συνέλευσης, της οποίας το περιεχόμενο αποτελεί παράβαση διατάξεων του ΚΝ 2190/1920, που αποβλέπουν όμως στην προστασία των μετόχων, όπως, π.χ., όταν μια απόφαση παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης των μετόχων. Σε μια τέτοια περίπτωση, επειδή η λήψη της απόφασης από τη γενική συνέλευση θα οφείλεται κατά κανόνα σε κατάχρηση της εξουσίας της πλειοψηφίας, η παράβαση εμπίπτει στο άρθρο 35α παρ. 2 στοιχ. β και η απόφαση πρέπει να θεωρηθεί ακυρώσιμη και όχι άκυρη.

Δεύτερον, άκυρη θεωρείται κατά τη διάταξη του άρθρου 35β η απόφαση της γενικής συνέλευσης, όταν αυτή λήφθηκε χωρίς να έχει υπάρξει σύγκληση της γενικής συνέλευσης (άρθρο 35β παρ. 1). Η παντελής έλλειψη σύγκλησης αποτελεί βέβαια διαδικαστικό ελάττωμα και συνεπώς θα έπρεπε να αποτελεί λόγο ακυρωσίας της απόφασης, επειδή όμως πρόκειται αναμφίβολα για ελάττωμα μείζονος σημασίας, ο νομοθέτης το κατέταξε στους λόγους που επιφέρουν ακυρότητα της απόφασης της γενικής συνέλευσης. Από την άλλη πλευρά, ο νόμος προέβλεψε ότι αν υπήρξε πρόσκληση από μέρος της εταιρίας προς όλους τους μετόχους, στην οποία περιλαμβανόταν τουλάχιστον ένδειξη της ημερομηνίας και του τόπου συνεδρίασης της γενικής συνέλευσης, εφόσον η πρόσκληση αυτή έτυχε νόμιμης δημοσίευσης, θεωρείται ότι υπήρξε σύγκλησή της (35β παρ. 2). Τούτο, γιατί στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι εξασφαλίζεται η στοιχειώδης τουλάχιστον πληροφόρηση των μετόχων, ώστε να μπορέσουν να ληφθούν στη γενική συνέλευση έγκυρες αποφάσεις.

Η προβολή της ακυρότητας από μέρος μετόχου, λόγω έλλειψης σύγκλησης της γενικής συνέλευσης, δεν επιτρέπεται, αν ο μέτοχος αυτός μεταγενέστερα είχε αποδεχθεί εγγράφως ή με δήλωσή του, που καταχωρήθηκε στα πρακτικά, ότι η γενική συνέλευση συνεδρίασε νόμιμα (35β παρ. 3).

B. ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ

Η ακυρότητα των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης όταν συντρέχει ένας από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 35β, επέρχεται αυτοδικαίως, χωρίς να χρειάζεται δηλ. να εκδοθεί δικαστική απόφαση. Πρέπει όμως να τονιστεί ότι η ακυρότητα, που προβλέπεται στο άρθρο 35β, αποτελεί ιδιόρρυθμη «ακυρότητα» και όχι αυτήν της ΑΚ 180. Ο λόγος για τον οποίο ο νομοθέτης κατέληξε στην καθιέρωση της ιδιόρρυθμης αυτής ακυρότητας είναι ότι οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης δεν αφορούν περιορισμένο αριθμό προσώπων, όπως όταν πρόκειται για τις άκυρες συμβάσεις του Αστικού Κώδικα, αλλά αφορούν ένα μεγάλο, συχνά απροσδιόριστο αριθμό προσώπων (μετόχους, μέλη του διοικητικού συμβουλίου, εταιρικούς δανειστές, συναλλασσόμενους με την εταιρία κ.λπ.) και μπορεί να αποτελούν για όλα αυτά τα πρόσωπα τη βάση για τη δημιουργία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Η ασφάλεια των συναλλαγών επιβάλλει λοιπόν να υπάρχει βεβαιότητα ότι, έστω μετά την παρέλευση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, οι αποφάσεις αυτές δεν θα μπορούν πλέον να προσβληθούν.

Για το λόγο αυτό όρισε ο νομοθέτης ότι η ακυρότητα απόφασης της γενικής συνέλευσης μπορεί να προβληθεί, μόνον όμως μέσα σε προθεσμία ενός έτους, από κάθε πρόσωπο, μέτοχο ή τρίτο που έχει έννομο συμφέρον. Η αποσβεστική προθεσμία του έτους υπολογίζεται από την ημερομηνία υποβολής του σχετικού πρακτικού της συνεδρίασης της γενικής συνέλευσης κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση, στην αρμόδια αρχή ή, αν η απόφαση υποβάλλεται σε δημοσιότητα, από την καταχώρησή της στο Μ.Α.Ε. (άρθρο 35β παρ. 4 εδ.1). Αυτό σημαίνει ότι αν παρέλθει η αποσβεστική προθεσμία του έτους χωρίς να προβληθεί η ακυρότητα της απόφασης της γενικής συνέλευσης, η ακυρότητα αυτή θεραπεύεται και επέρχονται οι έννομες συνέπειές της. Η θεραπεία της άκυρης απόφασης έχει αναδρομική ισχύ, πράγμα που σημαίνει ότι εξαφανίζονται τα ελαττώματά της από το χρόνο λήψης της. Εξάλλου, η θεραπεία της άκυρης απόφασης επέρχεται αυτοδίκαια και ισχύει έναντι πάντων.

Υπάρχουν όμως και αποφάσεις της γενικής συνέλευσης, των οποίων η ακυρότητα δεν μπορεί να θεραπευτεί. Πρόκειται για τις αποφάσεις εκείνες, οι οποίες αφορούν τροποποίηση του καταστατικού, με την οποία ο σκοπός της εταιρίας καθίσταται παράνομος ή αντίθετος στη δημόσια τάξη, καθώς και για αποφάσεις, από τις οποίες προκύπτει διαρκής παράβαση νομοθετικών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου (άρθρο 35β παρ. 4 εδ. 2). Είναι προφανές ότι η ακυρότητα των αποφάσεων, που συνιστούν τέτοιες διαρκείς παραβάσεις του νόμου, δεν είναι δυνατόν και δεν πρέπει να θεραπευτεί με την πάροδο του χρόνου και αυτές παραμένουν άκυρες. Όταν

πρόκειται, π.χ., για άκυρη απόφαση της γενικής συνέλευσης, η οποία τροποποιώντας το καταστατικό της εταιρίας ορίζει ότι στο εξής για τη λήψη των αποφάσεων θα ισχύουν ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας κατώτερα από τα νόμιμα, η ακυρότητα αυτή δεν είναι δυνατόν να θεραπευτεί.

Μετά τη λήψη μιας άκυρης απόφασης, και κατά τη διάρκεια του έτους, η γενική συνέλευση μπορεί να λάβει νέα απόφαση επί του ιδίου θέματος, αποφεύγοντας τα ελαττώματα, που αποτελούν τον λόγο ακυρότητας της πρώτης. Η νέα απόφαση θα ισχύσει για το μέλλον (βλ. και ΑΚ 183 παρ. 1).

Γ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ακυρότητα της απόφασης της γενικής συνέλευσης μπορεί να προταθεί στο δικαστήριο με άσκηση αναγνωριστικής αγωγής (ένσταση, ανταγωγή κ.λπ.), από οποιοδήποτε πρόσωπο, είτε είναι μέτοχος ή τρίτος, εφόσον αυτός έχει έννομο συμφέρον. Τούτο πρέπει να γίνει μέσα στην οριζόμενη από το νόμο ετήσια προθεσμία (άρθρο 35β παρ. 4 εδ. 1). Η ακυρότητα μπορεί να προταθεί και εξώδικα, αλλά και να ληφθεί υπόψη αυτεπάγγελτα από το δικαστήριο, μέσα στην ετήσια και πάλι προθεσμία της παρ. 4 (άρθρο 35β παρ. 5).

Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της αγωγής είναι το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας και η αγωγή εκδικάζεται κατά την τακτική διαδικασία. Η δικαστική απόφαση που πιστοποιεί την ακυρότητα απόφασης της γενικής συνέλευσης υποβάλλεται στη δημοσιότητα του άρθρου 7β (άρθρο 35β παρ. 6), όταν δε αυτή καταστεί τελεσίδικη παράγει αποτελέσματα όχι μόνο για τις σχέσεις μεταξύ των διαδίκων, αλλά έναντι πάντων και μάλιστα αναδρομικά (τούτο γίνεται δεκτό κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 35α παρ. 9 εδ. 1).

Το ζήτημα που τίθεται είναι, αν η αναδρομικότητα της ακυρότητας της απόφασης της γενικής συνέλευσης ισχύει και έναντι των καλόπιστων τρίτων. Κατά μία άποψη, που παρίσταται ορθότερη για λόγους κυρίως τελολογικούς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι με βάση την αρχή που συνάγεται από τη διάταξη του άρθρου 7ε για τις συναλλαγές του διοικητικού συμβουλίου, του οποίου η εκλογή είναι άκυρη, η αναδρομικότητα δεν μπορεί και στην προκειμένη περίπτωση να αντιταχθεί στους καλόπιστους τρίτους. Κατ' άλλη άποψη, για λόγους δικαίας ασφάλειας πρέπει να γίνεται δεκτό ότι η ακυρότητα της απόφασης είτε θα υπάρχει είτε δεν θα υπάρχει έναντι πάντων, είτε αυτοί είναι μέτοχοι είτε τρίτοι, που συναλλάσσονται με την εταιρία. Εξάλλου, κατά την άποψη αυτή, ως επιχείρημα μπορεί να προβληθεί ότι, αν ο νομοθέτης ήθελε να μην μπορεί να προβληθεί η ακυρότητα έναντι των καλόπιστων

τρίτων θα το όριζε ρητά, όπως έπραξε στο άρθρο 35α παρ. 9 εδ. 3, όπου προέβλεψε ότι με την κήρυξη της ακυρότητας ακυρώσιμων αποφάσεων της γενικής συνέλευσης δεν θίγονται τα δικαιώματα, που απέκτησαν οι καλόπιστοι τρίτοι με βάση τις αποφάσεις αυτές, πριν από την ακύρωσή τους.

Όταν υπάρχει αμφισβήτηση για το κύρος μιας απόφασης της γενικής συνέλευσης, μπορεί να εγερθεί αναγνωριστική αγωγή από κάθε ενδιαφερόμενο, όπως από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τους μετόχους ή τους τρίτους. Η αγωγή μπορεί να ασκηθεί και κατά αποφάσεων, με τις οποίες επήλθαν τροποποιήσεις του καταστατικού, έστω και αν η Διοίκηση τις ενέκρινε, επειδή τις θεώρησε νόμιμες.

Η δικαστική ή η εξώδικη επίκληση της ακυρότητας μιας απόφασης της γενικής συνέλευσης δεν αποκλείεται να είναι και καταχρηστική. Σε τέτοιες περιπτώσεις αυτή δεν λαμβάνεται υπόψη.

2.4 ΑΝΥΠΟΣΤΑΤΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Για πρώτη φορά γίνεται ρητή πρόβλεψη στο νόμο για τη μεταχείριση των ανυπόστατων αποφάσεων της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Αν και δεν αποτελεί αποστολή του νόμου να καθορίζει το νομικά «ανυπόστατο», στην περίπτωση των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης τούτο κρίθηκε σκόπιμο. Ο λόγος είναι ότι για το θέμα αυτό είχαν εκφραστεί πολλές διαφορετικές απόψεις στο παρελθόν, με αποτέλεσμα να διευρύνεται η περιπτωσιολογία του «ανυπόστατου».

Κατά τη νέα διάταξη του άρθρου 35γ, όπως αντικαταστάθηκε από το Ν 3604/2007, μια απόφαση γενικής συνέλευσης θεωρείται ανυπόστατη, πρώτον, όταν η απόφαση έχει ληφθεί με τις ψήφους προσώπων, τα οποία δεν είχαν τη μετοχική ιδιότητα, δηλ. με τις ψήφους μη μετόχων και δεύτερον, όταν αυτή λήφθηκε με τις ψήφους προσώπων που δεν είχαν τη μετοχική ιδιότητα (άρθρο 35γ παρ. 2).

Απόφαση της γενικής συνέλευσης, η οποία είναι ανυπόστατη, δηλ. νομικά ανύπαρκτη, δεν είναι δυνατόν να θεραπευτεί. Θεραπεία δεν είναι δυνατόν να επέλθει ούτε με την πάροδο ορισμένου χρόνου, ούτε με άλλον τρόπο. Επιχείρημα υπέρ της άποψης αυτής μπορεί να συναχθεί και από το άρθρο 35γ παρ. 1, το οποίο ορίζει ότι στις ανυπόστατες αποφάσεις της γενικής συνέλευσης δεν βρίσκουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 35α και 35β, δηλ. οι διατάξεις που προβλέπουν περιπτώσεις ίασης των ακυρώσιμων και άκυρων αποφάσεων της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι οποιοδήποτε πρόσωπο έχει έννομο

συμφέρον, δύναται να ασκήσει αγωγή για την αναγνώριση του ανυπόστατου της απόφασης της γενικής συνέλευσης οποτεδήποτε.

Πρέπει σε αυτό το σημείο να παρατηρηθούν και τα εξής. Στοιχείο του «πραγματικού» της απόφασης της γενικής συνέλευσης είναι η ψηφοφορία των μετόχων πάνω σε ορισμένη πρόταση, η οποία πρέπει να πραγματοποιείται σε συνέλευση, όταν τουλάχιστον πρόκειται για ανώνυμη εταιρία με την τυπική της μορφή. Όταν πάλι πρόκειται για άτυπη ή προσωπική ανώνυμη εταιρία, οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης μπορούν να διαμορφώνονται και ατύπως, με ανταλλαγή απόψεων και με την καταγραφή στα πρακτικά της απόφασης, όπως τελικά θα διαμορφωθεί. Κατά το άρθρο 32 παρ. 3, όπως ήδη αναφέρθηκε, η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλους τους μετόχους ισοδυναμεί με λήψη απόφασης από τη γενική συνέλευση, ακόμη και αν γίνει αυτή διά περιφοράς και δεν προηγηθεί συνεδρίαση. Με βάση τους παραπάνω κανόνες, ανυπόστατη πρέπει να θεωρείται μια απόφαση γενικής συνέλευσης, πρώτον, όταν δεν προήλθε από ψηφοφορία σε γενική συνέλευση και δεύτερον, όταν αυτή δεν έχει διατυπωθεί με τη σύμπραξη όλων των μετόχων, σε πρακτικό, που έχει υπογραφεί από αυτούς ή από πρόσωπα, που νομίμως τους εκπροσωπούν. Αν συνεπώς η απόφαση της γενικής συνέλευσης σχηματιστεί με τη συμμετοχή και προσώπων που δεν είναι μέτοχοι, πρόκειται για ανυπόστατη απόφαση. Αυτό πρέπει να γίνει δεκτό και αν το πρακτικό φέρει, έστω και μια υπογραφή προσώπου που δεν είναι μέτοχος, ή αντιπρόσωπος μετόχου, καθώς τότε δεν πρόκειται για απόφαση καθολικής γενικής συνέλευσης, δεν πληρούνται το πραγματικό του άρθρου 32 παρ. 3 και συνεπώς η απόφαση είναι ανυπόστατη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Α.Ε ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Ο μέτοχος είναι ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατέχει τουλάχιστον μία μετοχή σε μια δημόσια Εταιρεία. Κάθε μετοχή αντιπροσωπεύει ένα μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας. Η ευθύνη του μετόχου περιορίζεται στο αριθμό του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει και κατ' επέκταση σημαίνει ότι δεν μπορεί να χάσει περισσότερο από την αρχική του επένδυση.

3.1 Δικαιώματα Μετόχων

Οι μέτοχοι έχουν συγκεκριμένα δικαιώματα στην Εταιρεία:

- Το Δικαίωμα να παρευρεθούν και να ψηφίσουν στις Γενικές Συνελεύσεις. Το δικαίωμα να ψηφίσουν είναι εξαιρετικά σημαντικό δεδομένου ότι έτσι οι μέτοχοι ασκούν την επιρροή τους στη διαχείριση της Εταιρείας.

Οι μέτοχοι όχι μόνο πρέπει να εγκρίνουν τα αποτελέσματα της Εταιρείας αλλά έχουν το δικαίωμα να ψηφίσουν για σημαντικά γεγονότα που αφορούν το μέλλον της Εταιρείας, όπως οι τροποποιήσεις στο καταστατικό της εταιρείας, έγκριση συγχωνεύσεων και εξαγορών, συναλλαγές που αφορούν το μετοχικό κεφάλαιο, κ.λπ.

- Το Δικαίωμα συμμετοχής στα καθαρά κέρδη της Εταιρείας. Κάθε έτος, με την προϋπόθεση ότι η Εταιρεία πραγματοποιεί κέρδη, οι μέτοχοι δικαιούνται να λάβουν ένα μέρος από τα κέρδη της Εταιρείας, για κάθε μετοχή που κατέχουν υπό μορφή μερίσματος, νοουμένου ότι αυτό προταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

Το προτεινόμενο τελικό μέρισμα πρέπει πρώτα να εγκριθεί από την Ετήσια Γενική Συνέλευση. Εφόσον εγκριθεί, η Εταιρεία είναι υποχρεωμένη να το καταβάλει.

- Το Δικαίωμα να λαμβάνουν επαρκή, έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση για την Εταιρεία. Μια Εταιρεία της οποίας οι κινητές της αξίες είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά (π.χ. Χρηματιστήριο) έχει υποχρέωση να ενημερώνει τους μετόχους της, οι οποίοι είναι οι πραγματικοί ιδιοκτήτες της, για οποιαδήποτε γεγονότα που μπορούν να επηρεάσουν την τιμή της μετοχής της, για οποιαδήποτε αλλαγή στην οικονομική της κατάσταση ή για οποιοδήποτε γεγονός που πιθανό να επηρεάσει τις μελλοντικές της προοπτικές ή προβλέψεις.
- Το Δικαίωμα προτίμησης (αγοράς πριν από άλλους) νέας έκδοσης μετοχών, σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, εκτός εάν παραιτηθούν από του δικαιώματος τους σε Έκτακτη Γενική Συνέλευση.

3.1.1 Τα Δικαιώματα της μειοψηφίας των μετόχων

Οι μέτοχοι ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένης στο χρηματιστήριο, που εκπροσωπούν μειοψηφικό ποσοστό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, έχουν δικαιώματα πληροφόρησης για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων καθώς και δικαιώματα σε σχέση με την διοίκηση της ΑΕ, όπως αυτά αποτυπώνονται στον νόμο.

Δικαιώματα πληροφόρησης για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων έχουν και τα μεμονωμένα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ΑΕ, προκειμένου να είναι σε θέση να εκτελούν με επάρκεια την αποστολή τους αλλά και να φέρουν την αντίστοιχη ευθύνη για την διοίκηση της εταιρείας. Τα δικαιώματα της μειοψηφίας των μετόχων

ΑΕ προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 18, 22α, 39 και 40 του Ν. 2190/1920, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 281, 288 και 901-903 ΑΚ.

3.1.2 Δικαιώματα Πληροφόρησης Μειοψηφίας για τις Α.Ε

Μετά από αίτηση οποιουδήποτε μετόχου, που υποβάλλεται στην εταιρεία πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη γενική συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της εταιρείας, στο μέτρο που αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης (άρθρο 39 § 4 α' του κ. ν. 2190/1920).

Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώνει στην τακτική (μόνο) γενική συνέλευση, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν σε κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή τους διευθυντές της εταιρείας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της εταιρείας με αυτούς (άρθρο 39 § 4 β' του κ. ν. 2190/1920).

Μετά από αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου η οποία υποβάλλεται στην εταιρεία πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη γενική συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των

εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας (άρθρο 39 § 5 του κ. ν. 2190/1920).

Η παροχή πληροφοριών είναι έγγραφη και μπορεί να περιλαμβάνει την χορήγηση εγγράφων της εταιρείας (ΠΠΑ 463/2011).

Για την άσκηση των δικαιωμάτων τους, οι αιτούντες μέτοχοι μειοψηφίας οφείλουν να αποδεικνύουν τη μετοχική τους ιδιότητα και τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος (άρθρο 39 § 8 του κ. ν. 2190/1920).

Τέτοια απόδειξη συνιστά η κατάθεση των μετοχών τους, που τους παρέχουν τα ανωτέρω δικαιώματα, από τη χρονολογία της επιδόσεως της αιτήσεως μέχρι της εκδόσεως αποφάσεως του Δικαστηρίου στο Ταμείο της εταιρίας ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή παρ' οιαδήποτε ανώνυμη τραπεζιτική εταιρία στην Ελλάδα.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος δύναται να είναι, υπό προϋποθέσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο. Τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής των πληροφοριών, επιλύεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας, με απόφασή του που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Με την ίδια απόφαση το δικαστήριο υποχρεώνει και την εταιρία να παράσχει τις πληροφορίες που αρνήθηκε (άρθρο 39 § 5 και 6 του κ. ν. 2190/1920).

3.1.3 Δικαιώματα Πληροφόρησης Μελών και μετόχων για τις Εταιρικές Υποθέσεις της Α.Ε

Το δικαίωμα πληροφόρησης του μέλους διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας είναι αυτοτελές και προσωποπαγές ασκείται από το ίδιο και όχι μέσω του διοικητικού συμβουλίου, είναι δε άσχετο προς εκείνο του ελέγχου της ανώνυμης εταιρίας, ως προς το οποίο ισχύουν ειδικές διατάξεις (ΜΠΑ 11323/1987).

Υπόχρεος προς παροχή πληροφοριών είναι όχι το νομικό πρόσωπο της εταιρίας μέσω του διοικητικού της συμβουλίου, όπως αντίθετα γίνεται δεκτό για την άσκηση του δικαιώματος ελέγχου από τη μικρή ή μείζονα μειοψηφία των μετόχων ανώνυμης εταιρίας, αλλά το μέλος ή τα μέλη του διοικητικού της συμβουλίου που εμποδίζουν τη γνώση της πορείας των εταιρικών υποθέσεων.

Η έκταση του δικαιώματος ενημερώσεως του μέλους διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας οριοθετείται από την (αναλόγως εφαρμοζόμενη, μόνο για το περιεχόμενο του δικαιώματος), διάταξη του άρθρου 755 σε συνδυασμό με τα άρθρα 281 και 288 ΑΚ. Έτσι το μέλος του διοικητικού συμβουλίου, δικαιούται, κατ' αρχήν, να λαμβάνει γνώση για κάθε υπόθεση της εταιρίας, στα γραφεία της εταιρίας, να εξετάζει τα βιβλία και έγγραφα κλπ. μέσα στο σκοπό και στο λειτουργικό πλαίσιο της εταιρίας και των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της διοικήσεώς της

.

Σε περίπτωση συνδρομής επείγουσας περίπτωσης υφίσταται προς τούτο δυνατότητα λήψεως ασφαλιστικών μέτρων με τη μορφή της ρυθμίσεως καταστάσεως για το εν λόγω ασφαλιστέο δικαίωμα πληροφόρησης του μέλους διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας (ΜΠΘ 1920/1980 και ΜΠΡΑ11323/1987).

Δικαιώματα Μειοψηφίας σε Σχέση με την Διοίκηση της ΑΕ
Μέτοχοι, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης εταιρείας, έχουν κατόπιν αίτησης προς το διοικητικό συμβούλιο τα παρακάτω δικαιώματα :

- Σύγκληση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων - Το διοικητικό συμβούλιο έχει την υποχρέωση να συγκαλέσει τη ΓΣ σε έκτακτη συνεδρίαση, η οποία δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης. Εάν δεν συγκληθεί γενική συνέλευση από το διοικητικό συμβούλιο εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της σχετικής αίτησης, η σύγκληση διενεργείται από τους αιτούντες μετόχους με δαπάνες της εταιρείας, με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Στην απόφαση αυτή ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος

της συνεδρίασης, καθώς και η ημερήσια διάταξη (άρθρο 39 § 1 του κ. ν. 2190/1920).

- Εγγραφή Θεμάτων στην Ημερήσια Διάταξη Γενικής Συνέλευσης - Σε ΓΣ, που έχει ήδη συγκληθεί, η μειοψηφία μπορεί να αιτείται να συζητηθούν πρόσθετα θέματα, εάν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Τα πρόσθετα θέματα πρέπει να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται, με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση (άρθρο 39 § 2 του κ. ν. 2190/1920).
- Αναβολή Γενικής Συνέλευσης - Ο πρόεδρος της ΓΣ υποχρεούται κατόπιν σχετικής αίτησης της μειοψηφίας να αναβάλει μια μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, τακτική ή έκτακτη, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης, αυτή που ορίζεται στην αίτηση των μετόχων, η οποία όμως δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες από τη χρονολογία της αναβολής (άρθρο 39 § 3 του κ. ν. 2190/1920).

3.1.4 Δικαιώματα Μειοψηφίας για τον Έκτακτο Έλεγχο της Α.Ε

Μέτοχοι της εταιρείας που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν δικαίωμα να ζητήσουν έλεγχο της εταιρείας από το μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας στην οποία εδρεύει κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει, όχι όμως και πέραν του ημίσεος, το ποσοστό αυτό (άρθρο 40 § 1 του κ. ν. 2190/1920).

Ο έλεγχος διατάσσεται, εάν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις των νόμων ή του καταστατικού της εταιρείας ή αποφάσεις της γενικής συνέλευσης. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται εντός τριών (3) ετών από την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης, εντός της οποίας τελέστηκαν οι καταγγελλόμενες πράξεις (άρθρο 40 § 2 του κ. ν. 2190/1920).

Μέτοχοι της εταιρείας, που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το μονομελές πρωτοδικείο της

περιφέρειας στην οποία εδρεύει η εταιρεία τον έλεγχο της εταιρείας, εφόσον από την όλη πορεία αυτής καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει, όχι όμως και πέραν του ημίσεος, το ποσοστό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για την άσκηση αυτού του δικαιώματος (άρθρο 40 § 3 του κ. ν. 2190/1920).

Οι αιτούντες τον έλεγχο μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν στο δικαστήριο ότι κατέχουν τις μετοχές που τους δίνουν το δικαίωμα να ζητήσουν τον έλεγχο της εταιρείας. Το δικαστήριο μπορεί να κρίνει ότι η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο δεν δικαιολογεί τον έλεγχο με βάση το άρθρο αυτό (άρθρο 40 § 4 και 5 του κ. ν. 2190/1920).

Προϋπόθεση ασκήσεως δικαιώματος ελέγχου από τη «μικρή μειοψηφία» (1/20) είναι η καταγγελία συγκεκριμένων πράξεων, από τις οποίες πιθανολογείται η παραβίαση διατάξεων οποιουδήποτε νόμου ή του καταστατικού ή των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, με σκοπό, κατά κύριο λόγο, την προστασία των συμφερόντων των ενδιαφερομένων προσώπων και ιδιαίτερα της μειοψηφίας των μετόχων, η οποία επιτυγχάνεται ιδίως με τη συλλογή του αναγκαίου αποδεικτικού υλικού για τη θεμελίωση τυχόν αξιώσεως αποζημιώσεως κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρίας ή κατ' άλλων υπευθύνων ή την επίκριση του διοικητικού συμβουλίου και τη διαφώτιση της Γενικής Συνέλευσης. Αντιθέτως, ο έκτακτος έλεγχος της «μεγάλης μειοψηφίας» (1/3) δεν είναι μόνο έλεγχος νομιμότητας (χρηστότητας), αλλά είναι και ο έλεγχος σκοπιμότητας (σύνεσης), δηλαδή επεκτείνεται στην εξακρίβωση, του αν οι εταιρικές πράξεις ωφελούν ή ζημιώνουν την εταιρία, ήτοι αν επαυξάνουν το ενεργητικό και τα κέρδη της. Μόνη αρνητική προϋπόθεση του ελέγχου της «μεγάλης μειοψηφίας» είναι να μη εκπροσωπείται αυτή στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας δ' εκπροσώπων της, δε μάλλον να μη συμμετέχει κάποιο μέλος της στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας. Η αρνητική αυτή προϋπόθεση δεν ισχύει για τον έλεγχο από τη «μικρή μειοψηφία», αφού ούτε από το γράμμα αλλά ούτε και από το πνεύμα του νόμου διαφαίνεται πρόθεση του νομοθέτη να επιβάλει τέτοια προϋπόθεση στην άσκηση του δικαιώματος ελέγχου της «μικρής μειοψηφίας».

Η σχετική αίτηση μπορεί να στρέφεται κατά του νομικού προσώπου της εταιρίας αλλά και κατά των μελών της ελεγκτέας διοικήσεως, τα οποία ομοδικούν, ως συν υποκείμενα με εκείνην (διοίκηση) στον έλεγχο και ευθυνόμενα είτε εκ της εντολής είτε εκ του αδικήματος.

Η μειοψηφία των μετόχων ΑΕ είναι συχνά έκθετη σε παράνομες και καταχρηστικές αποφάσεις της πλειοψηφίας. Για τον λόγο αυτόν για την προστασία της μειοψηφίας προβλέπονται στον νόμο δικαιώματα πληροφόρησης, εκτάκτου ελέγχου και προσφυγής στη δικαιοσύνη.

3.2 Υποχρεώσεις Μετόχων

Οι μέτοχοι δεν έχουν μόνο δικαιώματα αλλά έχουν επίσης και υποχρεώσεις.

Οι μέτοχοι θα πρέπει να ενδιαφέρονται μεθοδικά για την πορεία της Εταιρείας καθώς επίσης και για την πορεία της μετοχής της. Είναι πολύ σημαντικό εάν θέλουν να εκπληρώσουν το ρόλο τους σαν ιδιοκτήτες της Εταιρείας για να ελέγχουν την πορεία την αξία και την ανάπτυξη της Εταιρείας.

Οι μέτοχοι οφείλουν να συμμετέχουν και να ασκούν το δικαίωμα ψήφου που τους παρέχεται στις Γενικές Συνελεύσεις. Με αυτόν τον τρόπο εμπλέκονται στη λήψη και διαμόρφωση σημαντικών αποφάσεων που αφορούν την οικονομική πορεία της Εταιρείας. Κάθε ψήφος είναι σημαντικός διότι αντανακλά την άποψη των μετόχων κατά πόσο η Εταιρεία διοικείται σωστά.

3.2.1. Η αυτοτέλεια και η άρση της αυτοτέλειας της Α.Ε

Είναι συχνό το φαινόμενο στις εμπορικές συναλλαγές ορισμένοι επιχειρηματίες να οχυρώνονται πίσω από ανώνυμες εταιρείες, για να αποφεύγουν προσωπικά τους χρέη. Είναι ευρέως γνωστό ότι η ανώνυμη εταιρεία αποτελεί προνομιακή μορφή επιχειρηματικής δραστηριοποίησης, αφού για τα χρέη της ΑΕ δεν ευθύνονται οι

μέτοχοι με την προσωπική τους περιουσία. Η μη ευθύνη των μετόχων της ΑΕ στηρίζεται στη θεμελιώδη αρχή της αυτοτέλειας των νομικών προσώπων. Επιδέχεται όμως εξαιρέσεις, όταν προκύπτουν φαινόμενα κατάχρησης.

Η αρχή της αυτοτέλειας των νομικών προσώπων επινοήθηκε με σκοπό τη χρηστή διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων και, κατ' επέκταση, την ενθάρρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Βάσει αυτής είναι δυνατή η ανάληψη επιχειρηματικού ρίσκου μέχρι κάποιο ποσό, χωρίς το φυσικό πρόσωπο – επιχειρηματίας να ευθύνεται έναντι τρίτων με το σύνολο της περιουσίας του. Ειδικώς η ανώνυμη εταιρεία είναι μορφή κεφαλαιουχικής εταιρείας, δηλαδή νομικού προσώπου με σωματειακή οργάνωση, στην οποία η αρχή της αυτοτέλειας, όπως περιγράφεται παραπάνω, βρίσκει την πιο αυστηρή της εφαρμογή.

Εντούτοις, η αρχή της αυτοτέλειας δεν είναι απόλυτη αλλά κάμπτεται κατ' εξαίρεση, όταν αυτός ο διαχωρισμός, που δημιουργεί αυτοτελή νομικά κέντρα βουλήσεων και συμφερόντων, μπορεί κατά τις περιστάσεις να μην είναι ανεκτός από το δίκαιο, είτε ευθέως με βάση ειδική διάταξη (π.χ. άρθρα 23α §§ 5, 6 και 83 § 2 ν. 2190/ 1920), είτε κατά την καλή πίστη (281, 288, 200 ΑΚ), επειδή η ενάσκησή της αντίκειται στους σκοπούς του νόμου, για τους οποίους θεσπίστηκε. Στις περιπτώσεις αυτές, ως κύρωση, επιβαλλόμενη προς αποφυγή της κατάχρησης, προβάλλει η άρση ή κάμψη της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου και η ταύτιση νομικού προσώπου και μελών. Στα πλαίσια αυτά έχει κατ' εξαίρεση κριθεί από την νομολογία των Ελληνικών δικαστηρίων ότι οι κύριοι μέτοχοι ανωνύμων εταιρειών δύνανται υπό προϋποθέσεις να θεωρηθούν συνυπεύθυνοι και με το σύνολο της περιουσίας τους για πράξεις ή παραλείψεις, που αποδίδονται στις ανώνυμες αυτές εταιρείες (ΜΠΑ 5689/2011, ΑΠ 1910/2009).

Η αρχή της αυτοτέλειας ή του χωρισμού, αποτελεί γενική αρχή του δικαίου των νομικών προσώπων, με βάση την οποία αναγνωρίζεται στα τελευταία αυτοτελής νομική προσωπικότητα έναντι των μελών τους. Σύμφωνα με την αρχή αυτή το νομικό πρόσωπο αφενός εκλαμβάνεται ως αυτοτελές υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και αφετέρου διακρίνεται από τα φυσικά πρόσωπα, που το συγκροτούν, ως κάτι ξεχωριστό απ' αυτά.

Η αναγνώριση από τον νόμο αυτοτελούς προσωπικότητας στα νομικά πρόσωπα συνεπάγεται ότι τα τελευταία είναι αυτοτελή υποκείμενα δικαίου. Σύμφωνα με το

άρθρο 70, οι δικαιοπραξίες που το όργανο διοίκησης νομικού προσώπου επιχείρησε μέσα στα όρια της εξουσίας του υποχρεώνουν το νομικό πρόσωπο. Έτσι, τα νομικά πρόσωπα αναγνωρίζονται από τον νόμο ως αυτοτελή υποκείμενα δικαίου, που υφίστανται και δρουν ανεξάρτητα από τα μέλη τους, έχουν ικανότητα δικαίου, ικανότητα προς δικαιοπραξία και αδικοπραξία, ικανότητα διαδίκου, ικανότητα παράστασης στο δικαστήριο, ικανότητα σε αναγκαστική εκτέλεση, ικανότητα σε πτώχευση, ικανότητα σε υπαγωγή σε διαδικασία εξυγίανσης και τελικά, περιουσιακή αυτοτέλεια έναντι των μελών τους.

Απόρροια της ιδιαίτερης ικανότητας δικαίου των νομικών προσώπων είναι ακριβώς και η ιδιαίτερη ικανότητα ευθύνης τους, δηλαδή αποκλειστικής και χωριστής από την ευθύνη των μελών τους, που σημαίνει ότι υπέγγυα στους δανειστές του νομικού προσώπου είναι μόνον η δική του περιουσία και όχι και η περιουσία των μελών του, ενώ και αντιστρόφως η περιουσία του δεν είναι υπέγγυα στους ατομικούς δανειστές των μελών του (ΑΠ 2/2013). Κατά συνέπεια, τα νομικά πρόσωπα, κυρίως εκείνα που έχουν σωματειακή οργάνωση, είναι κατ' αρχάς αποκλειστικοί φορείς των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων, που προκύπτουν από τη δραστηριότητά τους, ενώ η περιουσία τους δεν συγχέεται, τουλάχιστον a priori, με αυτή των μελών τους (ΜΠΑ 5689/2011).

Η αυτοτέλεια της ανώνυμης εταιρείας στηρίζεται τόσο στις γενικές διατάξεις του ΑΚ για τα νομικά πρόσωπα (61 ΑΚ) όσο και στο άρθρο 1 του κ. ν. 2190/1920. Το άρθρο 70 ΑΚ ορίζει ότι «δικαιοπραξίες που επιχείρησε μέσα στα όρια της εξουσίας του το όργανο που διοικεί το νομικό πρόσωπο υποχρεώνουν το νομικό πρόσωπο». Το άρθρο 1 του κ. ν. 2190/1920 ορίζει ότι «η ανώνυμη εταιρεία είναι κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της».

Με βάση το παραπάνω άρθρο καθιερώνεται ως βασική αρχή του δικαίου της ανώνυμης εταιρείας η αυτοτέλεια αυτής έναντι των μετόχων της ως νομικού προσώπου με ικανότητα δικαίου και δικαιοπραξίας. Από τη θεμελιώδη αυτή αρχή απορρέει και η έλλειψη προσωπικής και αλληλέγγυας ευθύνης του μετόχου για τα εταιρικά χρέη, με βάση την οποία η ανώνυμη διαφοροποιείται από τις προσωπικές εταιρείες.

Η άρση της αυτοτέλειας της ανώνυμης εταιρείας και η ταύτιση ΑΕ και των μετόχων αυτής λαμβάνει χώρα, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για την απαγορευμένη από το νόμο κατάχρηση του θεσμού της νομικής προσωπικότητας της ανώνυμης εταιρείας ή για την καταστρατήγηση των σχετικών διατάξεων νόμου (174, 281, 288, 200 ΑΚ). Ωστόσο, κατά την έννοια αυτή δεν συνιστά καταχρηστική συμπεριφορά μόνη η συγκέντρωση των περισσότερων ή και όλων των μετοχών ανώνυμης εταιρείας σε ένα μόνον πρόσωπο, ακόμη και αν αυτό είναι ο διευθύνων σύμβουλος ή ο διαχειριστής της εταιρείας και την ελέγχει έτσι τυπικά και ουσιαστικά, αφού αναγνωρίζεται από το δίκαιο η μονοπρόσωπη κεφαλαιουχική εταιρεία η οποία και διατηρεί την οικονομική αυτοτέλεια του νομικού προσώπου της έναντι του φυσικού προσώπου, στο οποίο ανήκουν οι μετοχές ή τα μερίδιά της (ΑΠ 2/2013). Δεν συνιστά επίσης καταχρηστική συμπεριφορά η επιλογή μιας ανώνυμης εταιρείας για την άσκηση μέσω αυτής επιχειρηματικής δραστηριότητας από έναν οι περισσότερους επιχειρηματίες με σκοπό η εταιρεία να λειτουργήσει ως μηχανισμός απορρόφησης των τυχόν δυσμενών συνεπειών της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους, αφού το σκοπό ακριβώς αυτό προορίσθηκε να εξυπηρετεί η ανώνυμη εταιρεία.

Περαιτέρω δεν συνιστά καταχρηστική συμπεριφορά κατά την παραπάνω έννοια ούτε η ταύτιση των συμφερόντων της εταιρείας με αυτά του βασικού μετόχου της ή η συστηματική απ' αυτούς παροχή εγγυήσεων υπέρ της εταιρείας, ούτε η εμφάνισή τους ως των ουσιαστικών φορέων της ασκούμενης από την εταιρεία επιχείρησης, αφού η εταιρεία εξυπηρετεί σε τελική ανάλυση τα συμφέροντα των προσώπων αυτών, τα οποία με την παροχή από μέρους τους εγγυήσεων για λογαριασμό της εταιρείας διασφαλίζουν αντίστοιχα και τα δικά τους συμφέροντα κατά θεμιτό ασφαλώς τρόπο, ενώ αλληλένδετη με την ιδιότητα του βασικού μετόχου ή εταίρου είναι η εμφάνιση των προσώπων αυτών ως των ουσιαστικών φορέων της επιχειρηματικής εταιρικής δράσης (ΑΠ 2/2013).

Συνεπώς δεν λειτουργούν αθέμιτα οι επιχειρηματίες που επιλέγουν να ιδρύσουν μία ανώνυμη εταιρεία, για να θωρακίσουν με τα πλεονεκτήματα, τα οποία προσφέρει, την επιχειρηματική δραστηριότητά τους, και γι' αυτό δεν δικαιολογείται η ταύτισή τους με την εταιρεία και η μεταφορά στους ίδιους της ευθύνης, που βαρύνει το νομικό πρόσωπο της εταιρείας.

Εντούτοις, η αρχή της οικονομικής αυτοτέλειας και ευθύνης της ανώνυμης εταιρείας Α.Ε έναντι των μετόχων της υποχωρεί, όταν η χρήση της ανώνυμης εταιρείας γίνεται προς επίτευξη σκοπών διαφορετικών από εκείνους, για την πραγμάτωση των οποίων έχει προορισθεί από την έννομη τάξη να επιδιώκει. Τέτοια χρήση συνιστά η απαγορευμένη από το νόμο κατάχρηση του θεσμού της ανώνυμης εταιρείας. Η καταχρηστική αυτή συμπεριφορά δεν ρυθμίζεται ειδικά από το νόμο, εντάσσεται όμως στο ρυθμιστικό πλαίσιο της διάταξης του άρθρου 281 του Αστικού Κώδικα, ώστε οι συνέπειές της αντιμετωπίζονται σε αναλογία με τις συνέπειες της κατάχρησης δικαιώματος.

Για την άρση της αυτοτέλειας της ανώνυμης εταιρείας απαραίτητη προϋπόθεση είναι κατ' αρχάς η συγκέντρωση των ουσιωδών εξουσιών διαχείρισης και εκπροσώπησης στο εντέλει συνυπεύθυνο φυσικό πρόσωπο, είτε εξαιτίας της μονομετοχικής σύνθεσης της Α.Ε είτε δια της κυριαρχίας ενός βασικού μετόχου είτε και λόγω της ιδιότητας του φυσικού προσώπου (που είναι ο μοναδικός μέτοχος ή κάτοχος του μεγαλύτερου μέρους των μετοχών) ως διαχειριστή. Απαιτείται όμως επιπλέον και η συνδρομή συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών τα οποία καταδεικνύουν βούληση του φυσικού αυτού προσώπου για την καταστρατήγηση των διατάξεων που αφορούν στα νομικά πρόσωπα.

Τέτοια κατάχρηση της νομικής προσωπικότητας ΑΕ υπάρχει όταν ο κυρίαρχος εταίρος χρησιμοποιεί τη νομική προσωπικότητα, για να καταστρατηγήσει τον νόμο, δηλαδή για να προκαλέσει δολίως ζημιά σε τρίτο ή για να αποφύγει την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του.

Έχουν κριθεί νομολογικά ως συγκεκριμένες συμπεριφορές κατάχρησης της αυτοτέλειας ΑΕ οι παρακάτω:

- Σύγχυση της περιουσίας της Α.Ε με την ατομική – Τέτοια περίπτωση συντρέχει όταν ο μοναδικός ή κυρίαρχος μέτοχος ή εταίρος ή και νόμιμος εκπρόσωπός της χρησιμοποιεί την εταιρική περιουσία για δικές του δραστηριότητες ή αντιστρόφως. Τούτο συμβαίνει κυρίως στην περίπτωση, που αυτός μεταφέρει περιουσιακά στοιχεία ή μετρητά της ΑΕ στην ατομική του περιουσία είτε απευθείας είτε μέσω παρένθετων προσώπων (ΑΠ 2/2013, ΑΠ 1910/2009),.

- Υποκεφαλαιοδότηση ή ανεπαρκής χρηματοδότηση της ΑΕ – Ανεπαρκώς χρηματοδοτημένη ή υποκεφαλαιοδοτημένη είναι η ΑΕ, της οποίας το κεφάλαιο είναι προφανώς δυσανάλογο σε σχέση με τις υποχρεώσεις της κατά τους κανόνες της οικονομικής επιστήμης, τα διδάγματα της κοινής πείρας και τα συναλλακτικά ήθη. Η ανεπαρκής χρηματοδότηση της ΑΕ τυγχάνει καταχρηστική, όταν γίνεται από την πλευρά του μοναδικού ή κυρίαρχου μέτοχου ή εταίρου για την καταστρατήγηση του νόμου, δηλαδή για τη δόλια πρόκληση ζημίας σε τρίτους ή/και την αποφυγή της εκπλήρωσης υποχρεώσεων έναντι τρίτων (ΑΠ 2/2013).
- Εικονικότητα – Υπό αυτή την έννοια εικονική θεωρείται μία ΑΕ, που δε διαθέτει ξεχωριστή εσωτερική οργάνωση (λ.χ. ανυπαρξία Δ.Σ. και Γ.Σ. ή ίδια επαγγελματική εγκατάσταση), καλύπτει δε αθέμιτες επιδιώξεις του μοναδικού ή κυρίαρχου μέτοχου ή εταίρου ή και νόμιμου εκπροσώπου της (καταστρατήγηση του νόμου, δόλια πρόκληση ζημίας σε τρίτους ή/και αποφυγή εκπληρώσεως υποχρεώσεων). Απαιτείται λοιπόν ο παραπάνω μέτοχος ή εταίρος να συναλλάσσεται υπό την εταιρική επωνυμία αλλά για δικό του αποκλειστικά όφελος (ΑΠ 1910/2009).
- Η παράλληλη διεξαγωγή ομοειδών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε εταιρική και ατομική βάση (π.χ. ίδιο ή παρόμοιο σήμα και γενικότερα ταυτόσημα ή ομοιάζοντας διακριτικά γνωρίσματα),
- Η συνολική συμπεριφορά του προσώπου προς τα έξω, η οποία αποκρούει την ύπαρξη εταιρείας – Τέτοια είναι η συμπεριφορά του εταίρου που δημιουργεί την αντικειμενική εντύπωση της προσωπικής του ευθύνης ή η χρησιμοποίηση της εταιρείας ως alter ego του μετόχου με βάση τις αντιλήψεις των τρίτων.

3.2.2 Δικαστική Προστασία

Η άρση της αυτοτέλειας ΑΕ αποτελεί παρεμπόμπτον ζήτημα, που κρίνεται δικαστικά, κατόπιν αιτήματος δανειστή της ΑΕ για την αναγνώριση εις ολόκληρόν ευθύνης του μοναδικού ή κυρίαρχου μετόχου ΑΕ για χρέος αυτής. Για το ορισμένο μίας τέτοιας αγωγής απαιτείται να εκτίθενται με μνεία συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών κατά τρόπο σαφή, πλήρη και συνοπτικό τα εξής (ΑΠ 149/2013) :

1. Ο χαρακτήρας της επίμαχης ΑΕ ως μονοπρόσωπης.

2. Η εκ μέρους του εναγόμενου κατάχρηση του θεσμού της ΑΕ εξαιτίας της προφανούς υπέρβασης της καλής πίστης, δηλαδή της απαιτούμενης στις συναλλαγές ευθύτητας και εντιμότητας, από τις αθέμιτες επιδιώξεις του, οι οποίες συνίστανται κυρίως στην καταστρατήγηση ορισμένης ρυθμίσεως, τη δόλια πρόκληση συγκεκριμένης ζημίας ή/και την αποφυγή της εκπλήρωσης ορισμένης υποχρέωσης, εκ του νόμου ή συμβατικής.
3. Συγκεκριμένη καταχρηστική συμπεριφορά (π.χ. ανεπαρκής χρηματοδότηση της ΑΕ).

3.2.3 Έννομες Συνέπειες της Άρσης

Η άρση της αυτοτέλειας της ανώνυμης εταιρείας συνιστά άρνηση της προεκτεθείσας αρχής του χωρισμού. Έγκειται πιο συγκεκριμένα στην παραγνώριση της αυτοτέλειας της ανώνυμης εταιρείας έναντι των μετόχων της και στην ταύτισή της κατ' επέκταση μ' αυτούς, ούτως ώστε έννομες συνέπειες, που αφορούν αποκλειστικά την εταιρεία να ισχύουν και ως προς τους εταίρους της. Η άρση της αυτοτέλειας είναι προσωρινή και περιορισμένη, δηλαδή δεν καταλύεται η ίδια η νομική προσωπικότητα της εταιρείας, αντιθέτως η περιουσιακή της αυτοτέλεια παραμερίζεται μόνο για τη συγκεκριμένη υπό κρίση συναλλαγή (ΑΠ 2/2013).

Επομένως, η άρση της αυτοτέλειας της ανώνυμης εταιρείας έχει ως έννομη το ότι τόσο η εταιρεία όσο και ο βασικός μέτοχός της παραμένουν οφειλέτες, που ευθύνονται πλέον από κοινού και εις ολόκληρο (άρθρ. 481 ΑΚ) για τις ζημιολύγες συνέπειες (άρθρ. 926 ΑΚ) της συναλλαγής τους, δηλαδή δημιουργείται ένας

πρόσθετος οφειλέτης, στον οποίο επεκτείνονται (διαχέονται) οι συνέπειες αυτές με κατεύθυνση είτε από την εταιρεία προς το βασικό μέτοχο ή εταίρο είτε με αντίστροφη κατεύθυνση (ΑΠ 2/2013).

Η εις ολόκληρόν ευθύνη του μοναδικού ή του κυρίαρχου μετόχου ή εταίρου με την ΑΕ δύναται να θεμελιώνεται είτε στην αναγνώριση της ενδοσυμβατικής του ευθύνης κατά τα άρθρα 477 και 481 του ΑΚ για χρέη της ΑΕ εξαιτίας αθέμιτης μετάθεσης κινδύνου στην ΑΕ από τη δική του στην πραγματικότητα επιχειρηματική δραστηριότητα, είτε στην αναγνώριση της αδικοπρακτικής του ευθύνης κατά το άρθρο 926 ΑΚ εξαιτίας υπαίτιας πρόκλησης ζημίας σε τρίτον δια της κατάχρησης του θεσμού της ΑΕ.

3.3 Εταιρική Διακυβέρνηση

Από τα τέλη της δεκαετίας του 1990, και ειδικά μετά τις χρηματιστηριακές φούσκες του 1999 και 2000, οι μέτοχοι και γενικά οι επενδυτές άρχισαν να γίνονται περισσότερο απαιτητικοί όσον αφορά τα θέματα της εταιρικής διακυβέρνησης. Η ανάγκη για χρηστή εταιρική διακυβέρνηση εξαπλώθηκε ευρέως στις Η.Π.Α., Μ. Βρετανία καθώς και σε άλλες Ευρωπαϊκές και διεθνείς αγορές. Τώρα πλέον οι μέτοχοι στις ανεπτυγμένες οικονομίες ενδιαφέρονται να γνωρίζουν όχι μόνο την ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων μιας Εταιρείας αλλά και τον τρόπο λειτουργίας, το βαθμό

ανεξαρτησίας των αποφάσεών της Διοίκησής της, καθώς και το επίπεδο αρτιότητας της οργανωτικής της δομής.

Τα θέματα της εταιρικής διακυβέρνησης έρχονται ορμητικά στο προσκήνιο, αφορούν κυρίως θέματα σχέσεων μεταξύ διοίκησης και μετόχων, τα βασικά δικαιώματα των μετόχων και την ισότιμη μεταχείρισή τους. Επίσης, τα θέματα εκτείνονται στη διαφάνεια, τη γνωστοποίηση πληροφοριών και τον έλεγχο, αλλά και στη συνέπεια και τη λογοδοσία του Διοικητικού Συμβουλίου. Στις ανεπτυγμένες οικονομίες αυτά έχουν ήδη τεθεί και έχουν συγκροτηθεί σε κώδικες ορθής εταιρικής διακυβέρνησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΜΙΑΣ Α.Ε

4.1 Η Ευθύνη των Μελών

Η ευθύνη των μελών του Δ.Σ. της ανώνυμης εταιρίας, προβλέπεται στο άρθρο 22 α του ν. 2190/1920. Η διάταξη αυτή προστέθηκε στο νόμο 2190/20 με το άρθρο 9 του νόμου 4237/1962. Το πεδίο εφαρμογής της διατάξεως αυτής, δεν περιορίζεται

αυστηρά μόνο στα μέλη του Δ.Σ., αλλά επεκτείνεται και στα τρίτα πρόσωπα, στα οποία ανατέθηκε οργανική εξουσία διαχείρισης ή εκπροσώπησης της εταιρίας.

Λόγω του ότι ο νόμος παρέχει μεγάλες εξουσίες στα μέλη του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας, έχει καθιερώσει αυστηρό σύστημα ευθύνης των μελών του Δ.Σ. Η ευθύνη των μελών του Δ.Σ. υπάρχει μόνο απέναντι στην εταιρία και όχι προς τους μετόχους, τους εργαζόμενους ή τους δανειστές της εταιρίας. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις του κοινού δικαίου της ευθύνης. Συγχρόνως όμως, προκαλείται και ευθύνη της εταιρίας, σύμφωνα με την οποία ο υπόχρεος προς αποζημίωση σύμβουλος ευθύνεται εις ολόκληρο. Επιπρόσθετα, είναι δυνατή και η δημιουργία ευθύνης των μελών του Δ.Σ. σε αδικοπραξία, πέρα από την ευθύνη που έχει το νομικό πρόσωπο της ανώνυμης εταιρίας. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, σε περίπτωση που εκδίδεται μία ακάλυπτη επιταγή για λογαριασμό της εταιρίας, από μέλος του Δ.Σ., όπου είναι δεκτό ότι έχει εις ολόκληρο ευθύνη, ο εκπρόσωπος που την εξέδωσε μαζί με την εταιρία. Το καταστατικό μιας ανώνυμης εταιρίας, δεν γίνεται να θέσει υπό περιορισμό την ευθύνη των μελών του Δ.Σ. Δεν είναι, κατά συνέπεια, νόμιμος όρος του καταστατικού, βάση του οποίου επιβάλλεται πρόστιμο εις βάρος των μελών του Δ.Σ. για αθέτηση των υποχρεώσεών τους, με την καταβολή του οποίου εξαντλείται η απαίτηση της εταιρίας κατά των συμβούλων.

Την νομική βάση της ευθύνης των μελών του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας έναντι αυτής, πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί η παράβαση των υποχρεώσεων που επιβάλλει η νομοθεσία και το καταστατικό της εταιρίας. Άρα η ευθύνη των μελών του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας, δεν είναι συμβατική αλλά αδικοπρακτική.

Η ευθύνη που έχουν τα μέλη του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας και όσοι ακόμα έκαναν πράξεις κατ' εξουσιοδότηση αυτού, υφίσταται για την ζημία που δημιούργησαν σε αυτή από κάθε παράπτωμα τους. Παρόλα αυτά στις διατάξεις του άρθρου 22 α του νόμου, γίνεται αντιληπτή μία αντιφατική διατύπωση και αυτό γιατί ενώ στην πρώτη παράγραφο διατυπώνεται ότι οι σύμβουλοι έχουν ευθύνη απέναντι στην εταιρία κατά την διοίκησή της για κάθε πταίσμα, στην παράγραφο 2 στο ίδιο άρθρο περιορίζεται η ευθύνη των μελών του Δ.Σ. και διατυπώνεται ότι ο σύμβουλος δεν φέρει καμία ευθύνη αν αποδείξει ότι κατέβαλε την επιμέλεια του σωστού οικογενειάρχη. Από αυτό τον περιορισμό εξαιρείται ο διευθύνων σύμβουλος που είναι υποχρεωμένος να επιδείξει κάθε επιμέλεια.

Η ευθύνη που έχουν τα μέλη του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας προσδιορίζεται από τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις τους. Οι υποχρεώσεις τους προσδιορίζονται με κριτήριο το εταιρικό συμφέρον. Αυτή είναι μία έννοια η οποία περιλαμβάνει διάφορα μεμονωμένα συμφέροντα χωρίς να ταυτίζεται με το σύνολο αυτών των συμφερόντων. Το φάσμα αυτών των επιμέρους συμφερόντων που καλύπτει η έννοια του εταιρικού συμφέροντος, διαφέρει σύμφωνα με διάφορα κριτήρια, όπως είναι το μέγεθος ή το αντικείμενο της δραστηριότητας. Το Δ.Σ. ασκεί τις αρμοδιότητές του όπως εμφανίζονται από το πλαίσιο των δραστηριοτήτων της εταιρίας, που περιγράφονται στο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο ενεργεί η εταιρία. Αυτό το περιβάλλον διαμορφώνει και τα επιμέρους συμφέροντα που θα πρέπει να προστατεύει το Δ.Σ. Παρατηρείται λοιπόν, ότι είναι αδύνατον αυστηροί νομοθετικοί κανόνες να προσδιορίσουν το πεδίο δράσης του Δ.Σ., κατά ενιαίο τρόπο. Το πεδίο αυτό προσδιορίζεται με βάση κανόνες συμπεριφοράς, που διαφέρουν ανάλογα την οργανωτική δομή που υπάρχει σε κάθε εταιρία, οι οποίοι διατυπώνονται γενικά με τέτοιο τρόπο ώστε να καταλαμβάνουν τις περισσότερες δυνατές περιπτώσεις, που χαρακτηρίζονται από τα ίδια προσδιοριστικά στοιχεία.

Ο προβληματισμός για την αξιολόγηση της δράσης των οργάνων της διοίκησης της εταιρίας, γίνεται μεγαλύτερος όταν αφορά μεγάλες ανώνυμες εταιρίες, που προσφέρονται για επενδύσεις είτε του κοινού είτε των εταιριών που παρέχουν ευρύτερες υπηρεσίες στο κοινό. Το Δ.Σ. αυτών των εταιριών πρέπει να λαμβάνει υπόψη αυτόν τον κοινωνικό χαρακτήρα της εταιρίας και να λειτουργεί με σκοπό τη διαφύλαξη των επιμέρους συμφερόντων που τοποθετούνται πέρα από την εσωτερική δομή της εταιρίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, δεν είναι απίθανο να ενδείκνυται η υπεράσπιση κάποιου εξωτερικού εις βάρος κάποιου άλλου εσωτερικού, που τοποθετείται σε κατώτερη βαθμίδα. Για παράδειγμα τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα, ακόμη και αν αυτό προκαλέσει σημαντικό κόστος για την εταιρία. Πρέπει να δοθεί αυξημένη βαρύτητα πάνω σε αυτό γιατί η μη τήρηση τέτοιων μέτρων, που εξυπηρετούν το δημόσιο ή κοινό συμφέρον μπορεί να οδηγήσει σε επιβολή κυρώσεων και προστίμων εις βάρος της εταιρίας. Η επιβολή τέτοιων κυρώσεων είναι ένας παράγοντας που πρέπει να κατευθύνει τις αποφάσεις που θα πάρει το Δ.Σ.

Από την πλευρά του το Δ.Σ. ασκεί τις αρμοδιότητες του και λαμβάνει τις αποφάσεις του έχοντας πάντα ως γνώμονα το συμφέρον της εταιρίας, στο πλαίσιο

όμως που θέτουν η ισχύουσα νομοθεσία ή άλλοι κανόνες. Χρέος του Δ.Σ. ανάμεσα σε όλα τα υπόλοιπα είναι να κατευθύνει την στρατηγική της εταιρίας, η οποία περιλαμβάνει την ανεύρεση οικονομικών πόρων, στελεχών και κανόνων συμπεριφοράς, να παρακολουθεί την υλοποίηση αυτής της στρατηγικής και να οργανώνει την ενημέρωση των μετόχων και των τρίτων, για την εταιρική δραστηριότητα.

Τα επιμέρους στοιχεία, τα οποία πρέπει να κατευθύνουν το Δ.Σ. στην λήψη τέτοιων αποφάσεων, είναι δυνατόν να καταγραφούν σε ειδικούς νομοθετικούς ή κανονιστικούς κανόνες. Αυτά τα στοιχεία προκύπτουν από γενικές αρχές, όπως αυτή της διαφύλαξης του εταιρικού συμφέροντος, της χρηστής διοίκησης και της συνετής διοίκησης. Ωστόσο η σκοπιμότητα των αποφάσεων που λαμβάνει το Δ.Σ. ελέγχεται και τις περισσότερες φορές αξιολογείται ως προς τα αποτελέσματα συγκεκριμένων πράξεων ή παραλείψεων. Εάν θεωρηθεί ότι οι συγκεκριμένες αποφάσεις λήφθηκαν ή πραγματοποιήθηκαν με βάση κριτήρια διαφορετικά από αυτά της χρηστής διοίκησης και κυρίως αν η απόφαση λήφθηκε χωρίς προηγουμένως να έχει γίνει σωστή και αιτιολογημένη μελέτη ή ιδιοτελώς, η ευθύνη του Δ.Σ. είναι αναμφισβήτητη. Τα όρια της ασφαλούς κρίσης, όμως, για να συναχθεί το συμπέρασμα για την συμφωνία της συγκεκριμένης πράξης ή παράλειψης με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, είναι πολύ δυσδιάκριτα και δεν είναι δυνατόν να οριοθετήσει επακριβώς. Η ανασφάλεια του δικαίου που προκαλείται είναι σημαντική και αντικατοπτρίζεται στην ίδια την συμπεριφορά των μελών του Δ.Σ. Αφού αυτά βρίσκονται διαρκώς εκτεθειμένα στην αμφισβήτηση της συμφωνίας της συγκεκριμένης ενέργειάς τους ή της παράλειψής τους με τις γενικές και αόριστες έννοιες που αναφέρθηκαν (χρηστής διοίκησης κλπ.) και της ένταξής τους στο πλαίσιο που διαγράφεται από το εταιρικό συμφέρον. Η οποία αποτελεί έννοια ελαστική, το περιεχόμενο της οποίας διαμορφώνεται κατά περίπτωση. Αντιστρέφοντας τις παραπάνω σκέψεις, η ανασφάλεια του δικαίου επιτρέπει στο Δ.Σ. να επιδιώξει την κατοχύρωση των θέσεων του στις ίδιες αόριστες, γενικές και ελαστικές έννοιες, με τέτοιο τρόπο που να υποστηρίξει την ορθότητα της απόφασής του, έννοια ελαστική και αόριστη στο βαθμό που τα κριτήρια του χαρακτηρισμού μιας πράξης ή παράλειψης ως σωστής σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση, ή σύμφωνη με τους κανόνες της χρηστής διοίκησης θα ήταν δυνατό να θεωρηθεί ότι δεν ανταποκρίνεται στα κριτήρια ένταξής της στις παραπάνω έννοιες. Άλλωστε επειδή η κρίση για το αν μια πράξη ή παράλειψη κατηγοριοποιείται στις παραπάνω έννοιες πραγματοποιείται εκ των υστέρων, με επίγνωση των

αποτελεσμάτων των συγκεκριμένων πράξεων ή παραλείψεων, θα μπορεί να στηρίζεται σε διαφορετική αξιολόγηση των ίδιων πραγματικών περιστατικών.

Η έννοια του πταίσματος, που αποτελεί τη βάση της ευθύνης θεμελιώνεται με βάση διάφορες πτυχές σε συνάρτηση με το συγκεκριμένο πεδίο ευθύνης. Όταν το πταίσμα στηρίζεται σε παράβαση νομοθετικής ή κανονιστικής διάταξης ή του καταστατικού σκοπού της εταιρίας, η εξακρίβωση του είναι εύκολη. Έπειτα από αυτό μένει ο καθορισμός του ύψους της ζημίας και η απόδειξη της αιτιώδους σχέσης μεταξύ ζημίας και πταίσματος. Η ευθύνη των μελών του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας, στηρίζεται όχι σε παραβίαση κάποιου συγκεκριμένου ειδικού κανόνα, αλλά σε ενέργεια που να έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της χρηστής διοίκησης, αρχή που πρέπει να συνιστά οδηγό για τις παραλείψεις ή για τις ενέργειες των προσώπων που ενεργούν διοικητικά στην εταιρία. Σε αυτού του είδους τις περιπτώσεις η τεκμηρίωση της ευθύνης των μελών του Δ.Σ. είναι ένα έργο ιδιαίτερα δύσκολο. Η τεκμηρίωση της ευθύνης αναζητείται σε γενικές έννοιες όπως αυτή του συνετού επιχειρηματία.

Το πταίσμα των μελών του Δ.Σ. που μπορεί να αποδοθεί σ' αυτούς ενδείκνυται σε συμπεριφορά που δεν θα ενστερνιζόταν ένας συνετός διαχειριστής που θα προνοούσε ούτως ώστε μια πράξη ή μια παράλειψή του να μην προκαλέσει δυσάρεστες συνέπειες ως προς την εταιρία και ως προς τρίτους. Για την απόδοση ευθύνης σύμφωνα με τα παραπάνω θα πρέπει οποιοσδήποτε κρίνει τη συγκεκριμένη πράξη, να δημιουργήσει ένα φανταστικό πρότυπο συνετού διαχειριστή, σχετικά με τις συγκεκριμένες συνθήκες που του έχουν τεθεί υπόψη. Αυτή η φανταστική συμπεριφορά πρέπει να τοποθετηθεί σε συγκεκριμένο πλαίσιο, σύμφωνα με τις γενικές έννοιες χρηστή ή συνετή διαχείριση, και στη συνέχεια θα γίνει σύγκριση με τη συμπεριφορά του συγκεκριμένου μέλους του Δ.Σ στην κρινόμενη περίπτωση. Τέλος, για να θεωρηθεί η συμπεριφορά του μέλους του Δ.Σ. ως αντιδεοντολογική, θα πρέπει να ξεπερνάει τα όρια του γενικού πλαισίου στο οποίο θα διαγραφόταν η συμπεριφορά του συνετού διαχειριστή, η οποία αντιδεοντολογική συμπεριφορά μπορεί να εκδηλώνεται με διαφορετικές ενέργειες.

Μετά από τα παραπάνω είναι φανερό η δυσκολία του δικαστή ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου καλείται να κρίνει ορισμένη συμπεριφορά, για την έκφραση υπεύθυνης γνώμης και αυτό γιατί καλείται να κρίνει εκ των υστέρων μία κατάσταση επιχειρώντας να μπει στη θέση αυτού που έχει πράξει τη συγκεκριμένη ενέργεια, χωρίς να είναι εφικτό να λάβει υπόψη του για την αξιολόγηση της

συμπεριφοράς, τα αποτελέσματα της πράξης ή παράλειψης αυτής. Επιπρόσθετα πρέπει να κρίνει μια πράξη χωρίς να μπορεί να συλλάβει τη συναισθηματική φόρτιση του προσώπου που έπραξε την συγκεκριμένη ενέργεια, ή την πίεση χρόνου που είχε για να αποφασίσει, ή τον επιχειρηματικό κίνδυνο που καλείται να αναλάβει κάθε μέλος του Δ.Σ. Η δυσκολία αυτή αυξάνεται όσο περισσότερο απέχει χρονικά η διενέργεια της πράξης ή της παράλειψης από την αξιολόγησή της. Επίσης η δυσκολία γίνεται ακόμα πιο έντονη με δεδομένους τους επιχειρηματικούς κινδύνους που αποδέχεται και αναλαμβάνει να εκτελέσει ο διαχειριστής μέσα σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον δράσης επιχειρήσεων που επιβάλλει την γρήγορη αντιμετώπιση κάθε προβλήματος που είναι πιθανό να εμφανιστεί, το σχεδιασμό μακρόχρονης επιχειρησιακής στρατηγικής, για να προλάβει τις τεχνολογικές και άλλες εξελίξεις και να μπορέσει να αντιμετωπίσει τους ανταγωνιστές της εταιρίας, στόχος των οποίων είναι να την ξεπεράσουν στις επιδόσεις της ή και ακόμα να την αποβάλλουν από τον επιχειρηματικό χώρο.

Έτσι, τα μέλη του Δ.Σ. της ανώνυμης εταιρίας, είναι υποχρεωμένα να αναλαμβάνουν μέχρι ένα ορισμένο σημείο επιχειρηματικούς κινδύνους. Η έννοια του κινδύνου, καθώς και η συνεχής μεταβολή των συνθηκών του περιβάλλοντος δράσης των επιχειρήσεων, δικαιολογούν ως ένα βαθμό λανθασμένες εκτιμήσεις, φτάνει μια τέτοια εκτίμηση, η οποία εκ των υστέρων αποδεικνύεται λανθασμένη, να μην οφείλεται σε έλλειψη επαρκούς σκέψης και το κυριότερο να μη οφείλεται σε δόλια συμπεριφορά του διαχειριστή.

Για αυτό το λόγο η έκφραση κρίσης για το αν μια πράξη ή παράλειψη βρίσκεται μέσα στα πλαίσια της χρηστής διαχείρισης ή εκτός αυτών, είναι ιδιαίτερα δυσχερής και πρέπει να γίνεται μετά από στάθμιση όλων των παραγόντων που οδήγησαν στην λήψη της.

Με άλλα λόγια, η τεκμηρίωση ευθύνης ενός μέλους του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας, προϋποθέτει την ύπαρξη πταίσματος με την έννοια της παράβασης συγκεκριμένης υποχρέωσης. Ως τέτοια υποχρέωση θεωρείται η υποχρέωση εκτέλεσης των καθηκόντων διοίκησης στο πλαίσιο που διαγράφεται από τις έννοιες χρηστή και συνετή διαχείριση. Η αναφορά στον όρο χρηστή και συνετή διαχείριση υπονοεί και έλεγχο σκοπιμότητας των αποφάσεων και των ενεργειών του Δ.Σ. με την έννοια ότι οι αποφάσεις και ενέργειες αυτές θα πρέπει να υπαγορεύονται από το

στόχο της διαφύλαξης του εταιρικού συμφέροντος. Από αυτή την άποψη οποιαδήποτε ενέργεια παρεκκλίνει από το στόχο αυτό, θα μπορεί να θεμελιώσει ευθύνη για τα μέλη του Δ.Σ.

Ως διαφύλαξη του εταιρικού συμφέροντος, θεωρείται και η πρόβλεψη των ζημιολογών αποτελεσμάτων της σχετικής πράξης στο βαθμό φυσικά που αυτό είναι εφικτό, με βάση την αρχή της συνετούς διαχείρισης. Η δυσχέρεια συναγωγής του πραγματικού σκοπού της λήψης απόφασης του Δ.Σ., η οποία είναι ξένη προς το εταιρικό συμφέρον, είναι εξαιρετικά μεγάλη, λαμβάνοντας υπόψη την πολυμορφία των επιμέρους συμφερόντων, τα οποία περιλαμβάνει η έννοια του εταιρικού συμφέροντος.

Άλλωστε η πρόγνωση ενός αποτελέσματος, αναφέρεται σε κάποιο βαθμό στο πλαίσιο της σκοπιμότητας της λήψης αποφάσεως. Σε μια τέτοια περίπτωση, για την τεκμηρίωση της ευθύνης ελέγχεται εν μέρη η σκοπιμότητα της απόφασης, με βάση τα δεδομένα της περίπτωσης επειδή τα αποτελέσματα της απόφασης που οδηγούν στην ευθύνη των συγκεκριμένων προσώπων, θα μπορούσαν ενδεχομένως να είχαν προβλεφθεί άρα και αποφευχθεί. Πιο συγκεκριμένα εξετάζεται κατά πόσο η συγκεκριμένη πράξη ήταν σκόπιμο να διενεργηθεί, με βάση συγκεκριμένα στοιχεία, που υπήρχαν κατά την λήψη και υλοποίηση της συγκεκριμένης απόφασης και τα οποία ήταν καθοριστικής σημασίας για τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης πράξης.

Αυτή η δυσχέρεια ασφαλούς οριοθέτησης της βάσης της ευθύνης των μελών του Δ.Σ. προκαλεί τελικά δέος, δεδομένου του ότι η ευθύνη των μελών του Δ.Σ. δεν υπόκειται στην αρχή του περιορισμού της ευθύνης. Το πρόβλημα καθίσταται εντονότερο στο μέτρο που η σκοπιμότητα των εταιρικών αποφάσεων διακρίνεται από υποκειμενισμό, σε συνδυασμό με το ότι κατά την στιγμή της λήψης της απόφασης, τα αποτελέσματα της δεν είναι ακόμη γνωστά. Άλλωστε η αποδοχή μίας απόφασης ως ορθής άλλης από αυτήν που θα έχει ληφθεί και κατά συνέπεια θα έχει υλοποιηθεί, με υποθετική παράθεση των αποτελεσμάτων της, χωρίς αυτά να είναι δεδομένα, με την έννοια ότι δεν έχουν επέλθει, εφόσον δεν ακολουθήθηκε η συγκεκριμένη λύση, δεν αποτελεί κριτήριο απαλλαγμένο από κάθε υποκειμενισμό. Σε κάθε περίπτωση, η σκοπιμότητα των αποφάσεων του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου των μετόχων και δικαιούνται οποτεδήποτε εάν δεν συμφωνούν με τις επιλογές του Δ.Σ. να ανακαλέσουν τα μέλη του, ως συνέλευση.

Χαρακτηριστικά, ο νόμος αναφέρει ως περιπτώσεις ευθύνης των μελών του Δ.Σ. τις περιπτώσεις που υπάρχουν παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις στον

ισολογισμό, οι οποίες αποκρύπτουν την πραγματική κατάσταση της εταιρίας. Η αναφορά αυτή είναι εντελώς ενδεικτική και δεν αποκλείει και άλλες περιπτώσεις ευθύνης.

4.2 Αλληλέγγυος ευθύνη των μελών και των μετόχων

Η συλλογική δράση του Δ.Σ. έχει ως λογικό επακόλουθο την αλληλέγγυο ευθύνη των μελών του. Η αλληλέγγυος ευθύνη των μελών του Δ.Σ. είναι σύμφωνη με την ενότητα του Δ.Σ. ως εταιρικού οργάνου. Επιπρόσθετα εξυπηρετεί τα συμφέροντα των δανειστών της εταιρίας, για τους οποίους θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολο να αποδείξουν την ευθύνη των συγκεκριμένων μελών. Τα μέλη του Δ.Σ. της ανώνυμης εταιρίας, τα οποία είναι υπεύθυνα σε αποζημίωση της εταιρίας, ευθύνονται εξάλλου σε ολόκληρο. Η ευθύνη εις ολόκληρο προκύπτει μόνο όταν υφίσταται είτε κοινό πταίσμα και κοινή πράξη περισσότερων συμβούλων, είτε κοινή αδικοπραξία περισσότερων συμβούλων, είτε περίπτωση ευθύνης εις ολόκληρο για ζημία που προκλήθηκε από περισσότερους, που ενεργούν συγχρόνως ή διαδοχικά.

Το μέλος, πάντως του Δ.Σ. της ανώνυμης εταιρίας, που εκτέλεσε σωστά τα καθήκοντά του, έχει την δυνατότητα να απαλλαγεί από κάθε ευθύνη, εφόσον αποδείξει ότι δεν υφίσταται πταίσμα του. Δηλαδή, εάν αποδείξει, ότι κατέβαλε την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία.

Η κοινή ευθύνη των μελών του Δ.Σ. προϋποθέτει πράγματι κοινή ενέργεια. Εάν κάποιο από τα μέλη του Δ.Σ. δεν συμμετείχε στην πράξη δεν γεννάται θέμα ευθύνης ως προς αυτόν. Το συγκεκριμένο μέλος όμως οφείλει να αποδείξει ότι δεν συμμετείχε στην τέλεση της παράνομης πράξης. Αντίθετα η ευθύνη των συμβούλων είναι κοινή, αν υφίσταται αδυναμία καθορισμού του ποσοστού ευθύνης καθενός συμβούλου. Το σίγουρο είναι ότι δεν είναι αρκετό ότι ο σύμβουλος δεν συμμετείχε στην παράνομη πράξη ή ότι μειοψήφησε αλλά οφείλει να αποδείξει ότι προσπάθησε να ματαιωθεί αυτή η απόφαση. Επιπρόσθετα, η απουσία του συμβούλου δεν τον απαλλάσσει από την ευθύνη του, εκτός αν η απουσία αυτή ήταν δικαιολογημένη.

Το να αποδειχθεί ότι ένας σύμβουλος δεν συμμετείχε στην παράνομη ενέργεια είναι ευκολότερο όταν έχει γίνει κατανομή των εξουσιών ανάμεσα στους συμβούλους και έχουν οριστεί υποκατάστατοι του Δ.Σ. με συγκεκριμένες αρμοδιότητες. Παρόλα αυτά ούτε σε αυτή την περίπτωση αποκλείεται η ευθύνη των μελών του Δ.Σ., όταν

αυτοί δεν άσκησαν την απαιτούμενη εποπτεία στους υποκατάστατους. Εάν, πάλι, η πράξη που προξένησε την ζημία στην εταιρία, διενεργήθηκε από μέλος του Δ.Σ. και τρίτο, η ευθύνη βαρύνει και τους δύο, ενώ η σχετική αγωγή μπορεί να απευθυνθεί και κατά του τρίτου, ο οποίος βρίσκεται σε ομοδικία με το μέλος του Δ.Σ.

Είναι αποδεκτό ότι οι νόμιμοι αντιπρόσωποι αλλοδαπών ανωνύμων ασφαλιστικών εταιριών παραδείγματος χάρη, που έχουν υποκαταστήματα στην Ελλάδα έχουν ευθύνη απέναντι στην εταιρία που αντιπροσωπεύουν, όπως και τα μέλη των ανώνυμων ελληνικών εταιριών απέναντι τους. Πάνω σε αυτό υπάρχει αντίθετη άποψη, ότι για την περίπτωση αυτή ισχύει το δίκαιο του τόπου της έδρας της ανώνυμης εταιρίας.

4.3 Ειδικές Μορφές Ευθύνης

Τα μέλη του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας έχουν υποχρέωση να καταβάλουν τις υποχρεώσεις της εταιρίας στο Δημόσιο, και στους τρίτους, οι οφειλές των οποίων εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ και με προσωπική τους κράτηση. Ο θεσμός της προσωπικής κράτησης διέπεται από την διάταξη του άρθρου 22 παρ. 4 του ν. 2523/1997. Απαραίτητη προϋπόθεση για την απαγγελία προσωπικής κράτησης είναι τα χρέη της εταιρίας να υπερβαίνουν κάποιο ποσό.

Προσωπική κράτηση απαγγέλλεται σωρευτικά ή διαζευκτικά κατά του προέδρου του Δ.Σ., των διευθυνόντων συμβούλων, των συμπραττόντων συμβούλων, καθώς και των άλλων προσώπων που αναφέρονται στο νόμο. Ως εντεταλμένοι από το νόμο θεωρούνται τα μέλη του Δ.Σ. που συμμετέχουν ενεργά στη διοίκηση και στη διαχείριση της εταιρίας, χωρίς αυτό να περιλαμβάνει τα αναπληρωματικά μέλη του Δ.Σ. ή εκείνα που έχουν δικαίωμα δεύτερης υπογραφής.

Αυτοί οι οποίοι ευθύνονται προσωπικά για την καταβολή του φόρου εισοδήματος, του φόρου κύκλου εργασιών, του φόρου προστιθέμενης αξίας και του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων είναι οι διευθύνοντες σύμβουλοι, οι διευθυντές και εκκαθαριστές της ανώνυμης εταιρίας. Η ευθύνη καταλαμβάνει μόνο τα ποσά που οφείλονται από την ανώνυμη εταιρία, ή τα παρακρατούμενα υπέρ των τρίτων από το φόρο εισοδήματος, ανεξάρτητα από το χρόνο στον οποίο αναφέρεται ο φόρος ή διενεργήθηκε η βεβαίωσή του.

Με διατάξεις του νόμου (άρθρο 27 του ν. 1882/1990), επιτράπηκε η απαγόρευση εξόδου από την χώρα των εντεταλμένων με την διοίκηση και διαχείριση

της ανώνυμης εταιρίας. Η απαγόρευση εξόδου επιβάλλεται μόνο για χρέη προς το δημόσιο και όχι άλλων ΝΠΔΔ ή ασφαλιστικών οργανισμών. Η απαγόρευση εξόδου δεν επιβάλλεται όταν υπάρχει έστω ένας υπόχρεος ο οποίος είναι φερέγγυος και είναι εξασφαλισμένη η είσπραξη των απαιτήσεων από το δημόσιο. Η απαγόρευση εξόδου από τη χώρα έχει επικριθεί, ως αντικείμενες στις διατάξεις του Συντάγματος και της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1882/1990, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 23 του ν. 2523/1997, θεωρείται πλημμέλημα και τιμωρείται με μέγιστη ποινή έως 5 έτη, η μη καταβολή των ληξιπρόθεσμων και βεβαιωμένων χρεών της ανώνυμης εταιρίας προς το Δημόσιο και τρίτους, πλην ιδιωτών. Αυτοί οι οποίοι είναι ποινικά υπεύθυνοι να καταβάλλουν τα χρέη αυτά, είναι αυτοί που ασκούν τη διοίκηση και διαχείριση ανώνυμης εταιρίας και οι διορισμένοι εκκαθαριστές της.

Με τις διατάξεις του άρθρου 29 παρ. 1 του ν. 703/77, επιβάλλεται χρηματική ποινή ως μορφή διοικητικής κύρωσης εις βάρος των εκπροσώπων ανωνύμων εταιριών, οι οποίοι συνάπτουν συμφωνίες, λαμβάνουν αποφάσεις και διενεργούν απαγορευμένες συγκεντρώσεις επιχειρήσεων ή καταχρώνται την δεσπίζουσα θέση στην αγορά. Ως εκπρόσωποι της ανώνυμης εταιρίας στους οποίους επιβάλλεται η χρηματική κύρωση, θεωρούνται τα μέλη του Δ.Σ. και όταν πρόκειται για πλειοψηφική απόφαση, οι σύμβουλοι που την υπερψήφισαν.

Με τις διατάξεις των άρθρων 16 και 18 του ν. 146/1914 τιμωρείται η ανακοίνωση από μέλη του Δ.Σ. σε τρίτους χωρίς δικαίωμα απορρήτων της εταιρίας. Ως εμπορικά απόρρητα θεωρούνται τα σχετιζόμενα με την εμπορική και οργανωτική φύση της επιχείρησης, όπως η πρόθεση διενέργειας και των ειδικότερων όρων εξαγοράς ή συγχώνευση με άλλη επιχείρηση, τα κοστολόγια, οι υπολογισμοί τιμών, οι κατάλογοι πελατών, οι χορηγούμενες εκπτώσεις κλπ. Η υποχρέωση εχεμύθειας συνεχίζει να δεσμεύει το μέλος του Δ.Σ. ακόμα και μετά την αποχώρησή του από το Δ.Σ.

Με διατάξεις νόμων διώκεται κατόπιν μήνυσης ο εκπρόσωπος της εταιρίας ο οποίος δεν έχει καταβάλει εμπρόθεσμα στους εργαζόμενους τις οφειλόμενες αποδοχές και όταν παραβιάζονται οι διατάξεις για τα χρονικά όρια εργασίας των εργαζομένων. Επιπρόσθετα, προβλέπονται διοικητικές και ποινικές κυρώσεις για κάθε εργοδότη που παραβαίνει τις διατάξεις που σχετίζονται με την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων.

Ποινικές κυρώσεις επιβάλλονται επίσης στους εκπροσώπους μιας ανώνυμης εταιρίας, όταν αυτοί καθυστερούν την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ, είτε αυτό έχει να κάνει με εργατικές εισφορές που παρακρατούνται, είτε με τις αναλογούσες εργοδοτικές εισφορές και η ποινική ευθύνη τους, δεν αναιρείται σε περίπτωση οικονομικής δυσκολίας του υπόχρεου.

Ακόμη, ποινική ευθύνη έχει και ο εκπρόσωπος της ανώνυμης εταιρίας, ο οποίος έχει ορισθεί ως ο αγορανομικός υπεύθυνος σχετικά με τα θέματα που αφορούν την υπέρβαση των ανώτατων τιμών, την νόθευση των τροφίμων κλπ.

Επιπρόσθετα, όταν μία ανώνυμη εταιρία ζητά την εισαγωγή της στο χρηματιστήριο και οι πληροφορίες που αναγράφονται στο ενημερωτικό της δελτίο είναι ανακριβείς και παραπλανητικές τότε επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο εις βάρος των μελών του Δ.Σ. της. Επίσης, τιμωρούνται με φυλάκιση και χρηματική ποινή τα μέλη του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας, όταν παραπλανούν το επενδυτικό κοινό, ή όταν δημοσιεύουν ανακριβή ή ψευδή στοιχεία, ή όταν επηρεάζουν τις τιμές του χρηματιστηρίου.

4.4 Ευθυνόμενα πρόσωπα μίας Α.Ε

Ευθυνόμενα πρόσωπα στην Α.Ε Σύμφωνα με το άρθρο 50 παρ.1 του ΚΦΔ προσωπική και αλληλέγγυα ευθύνη έχουν ο διευθυντής, διαχειριστής, διευθύνων σύμβουλος και εκκαθαριστής. Η ευθύνη αυτών των προσώπων ξεκινά με τη διάλυση μιας Α.Ε ή με την απόφαση για συγχώνευση. Αρχικά μιλώντας για το διαχειριστή δε θα πρέπει να συνδέεται με οποιαδήποτε ιδιότητα στη διοίκηση, διότι η συγκεκριμένη θέση δε βαραίνει από φορολογικές οφειλές ή υποχρεώσεις. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις είναι για πρόσωπα της διοίκησης και των μελών του Δ.Σ μίας Α.Ε.. Αντίθετα οι άλλες δύο θέσεις του διευθυντή και διευθυνόντων συμβούλων είναι υποκατάστατα όργανα του Δ.Σ στα οποία μπορεί να ανατεθεί η εξουσία και να υπάρξει η ιδιότητα λήψης αποφάσεων και δράσης, ώστε να διαχειρίζονται τις εταιρικές υποθέσεις. Υπεύθυνοι είναι οι διοικητές και οι εκπρόσωποι του νομικού προσώπου της Α.Ε..

Για να υπάρξει πρέπει να υπάρχει αποδοχή και εκλογή από τη γενική συνέλευση. Αν η απόφαση δεν δημοσιευτεί στην εφημερίδα της κυβέρνησης δε μπορεί να αντιτάξει έναντι τρίτων, εκτός αν αποδείξει πως οι τρίτοι γνώριζαν. Με απόφαση της Α.Ε μπορεί στο καταστατικό της εταιρίας να ορίζονται εκπρόσωποι ή διοικητές

υποκατάστατοι, παραπάνω από ένας, μέλη ή μη της Α.Ε.. Αυτά τα πρόσωπα μπορεί να αναλάβουν ενεργά την εκπροσώπηση της εταιρίας και έχουν το δικαίωμα να ενεργούν ως όργανα Εκπροσώπησης. Το Δ.Σ βέβαια διατηρεί παράλληλα την εξουσία και δεσμεύει την Α.Ε..

Πέραν του διευθυνόντων συμβούλων υπάρχει ο διευθυντής ή οι γενικοί διευθυντές. Οι διευθυντές ενεργούν σε σύμπραξη με τους διευθύνοντες σύμβουλους. Τα υποκατάστατα πρόσωπα αυτά δεν είναι αναγκαίο πως πρέπει να είναι φυσικά πρόσωπα, αλλά και νομικά. Συνεπώς μιμώντας για ευθύνη 15 θεμελιώνεται προσωπική και αλληλέγγυα ευθύνη για χρέη που θα προκύψουν από μια Α.Ε. από θέσεις διευθυντών και διευθυνόντων συμβούλων. Τα πρόσωπα αυτά χρεώνονται με τη προσωπική τους ευθύνη διότι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη λήψη αποφάσεων και στην εκπροσώπηση της εταιρίας.

Καθώς οι ανάγκες της Α.Ε. και η ταχύτητα των συναλλαγών καθιστούν τη διαχείριση δύσκαμπτη και την ανάθεση της διαχείρισης των υποθέσεων σε έναν ή περισσότερους εταίρους συμβούλους. Η ιδιότητα τόσο των διευθυντών όσο και των διευθυνόντων συμβούλων αποκτάται από το διορισμό τους από το Δ.Σ.. Είναι ένα είδος ευθύνης που αναλαμβάνει ο καθένας σε μία τέτοια θέση διοίκησης και λήψης αποφάσεων, αλλά και με τη σειρά του το Δ.Σ επιβλέπει τις κινήσεις και τις ενέργειες. Ωστόσο οι θέσεις αυτές μπορούν να υπάρξουν και χωρίς Δ.Σ απλά με τον ορισμό και οριοθέτησή τους από το καταστατικό της εταιρίας. Τα πρόσωπα τα οποία καταλαμβάνουν αυτές τις θέσεις θα πρέπει να είναι ικανά, να γνωρίζουν από διοίκηση επιχειρήσεων ή να έχουν εξειδικευτεί πάνω στο αντικείμενο.

Η ανάθεση της διοίκησης της επιχείρησης σε κάποιο manager μπορεί να επιτευχθεί για ορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα και γίνεται έναντι αμοιβής. Η ευθύνη παύει να είναι προσωπική και αλληλέγγυα για έναν σύμβουλο, όταν αυτός ανήκει στο Δ.Σ και απλά λειτουργεί σαν υποκατάστατος και παραθέτει προτάσεις, τις οποίες όμως θα υλοποιήσει η διοίκηση. Αυτά τα πρόσωπα λειτουργούν περισσότερο ως manager ή consultant δε διορίζονται και δεν αποτελούν όργανα εκπροσώπησης. Έτσι στο βαθμό στον οποίο ο σύμβουλος δεν αναμιγνύεται σε διαχειριστικές πράξεις δεν αναλαμβάνει και καμία ευθύνη σε δημιουργία φορολογικής οφειλής, απλά παρέχει επιχειρηματικές συμβουλές.

Το πρόσωπο που προχωράει τη διαδικασία της διάλυσης και καθορίζει τις υποχρεώσεις είναι ο εκκαθαριστής. Είναι αυτός δηλαδή που ξεκινάει την εκκαθάριση. Η ευθύνη του είναι προσωπική και αλληλέγγυα. Πέραν του διευθυντή και του διευθύνοντος συμβούλου είναι και αυτός ένα πρόσωπο που αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου ευθύνη. Μία ευθύνη απέναντι στο κράτος όσον αφορά τις φορολογικές οφειλές και παρακρατήσεις της εταιρίας. Εκκαθαριστής μπορεί να είναι άτομο διορισμένο από το καταστατικό της εταιρίας το οποίο δεν είναι απαραίτητο να συνδέεται με την εταιρία, ενώ μπορεί να είναι τόσο φυσικό πρόσωπο όσο και νομικό. Ωστόσο στην περίπτωση που αυτό το άτομο είναι νομικό πρόσωπο θα πρέπει να ορίσει κάποιο φυσικό πρόσωπο για την άσκηση των εξουσιών του. Οι πράξεις του εκκαθαριστή είναι πανομοιότυπες με αυτές των διευθυντών και των διευθυνόντων συμβούλων δηλαδή δεσμεύουν την εταιρία και ευθύνονται έναντι της εταιρίας, τρίτων προσώπων και των μετόχων σε περίπτωση που 16 οι πράξεις τους οδήγησαν σε ζημιά αυτούς.

Οποιοσδήποτε διορισμός εκκαθαριστή επικυρώνεται με δημοσιοποίηση. Η ανάγκη του να υπάρχει ένα ενιαίο πλαίσιο οργάνωσης ενημέρωσης και χρήσης των μητρώων της δημόσιας διοίκησης απαίτηση στην επιχειρηματική κοινότητα.

Έτσι δημιουργήθηκε το Γ.Ε.ΜΗ (γενικό εμπορικό μητρώο) το οποίο βοήθησε στη παρακολούθηση των εμπορικών επιχειρήσεων από τη πολιτεία και τη καλύτερη εξυπηρέτηση των ίδιων των επιχειρήσεων, από τη κεντρική διοίκηση και τους αρμόδιους φορείς.

4.5 Αρμοδιότητες των Μελών και των μετόχων

Τα μέλη του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας είναι αρμόδια να αποφασίσουν οποιαδήποτε πράξη σχετίζεται με τη διοίκηση της εταιρίας, τη διαχείριση των

περιουσιακών στοιχείων της και γενικά στην επιδίωξη του σκοπού της εταιρίας. Η εξουσία που έχουν τα μέλη του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας περιορίζεται από τις νομοθετικές διατάξεις, το καταστατικό, τον εταιρικό σκοπό και τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης. Παρόλο που η θέση της γενικής συνέλευσης είναι στην ανώτερη βαθμίδα της ιεραρχίας των οργάνων μιας ανώνυμης εταιρίας, δεν επιτρέπεται να επικυρώνει παράτυπες ή άκυρες αποφάσεις του Δ.Σ. Όμως είναι δυνατό να ορίζεται στο καταστατικό ότι οι ενέργειες του Δ.Σ. υπόκεινται στον έλεγχο ή στην έγκριση της γενικής συνέλευσης. Βέβαια, η δυνατότητα αυτή της γενικής συνέλευσης δεν επιτρέπεται να μειώνει την διαχειριστική εξουσία των μελών του Δ.Σ.

Η ανώνυμη εταιρία δεσμεύεται από τις δικαιοπραξίες που καταρτίζει ο εκπρόσωπός της, αρκεί να συνάγεται από τις περιστάσεις ότι αυτός δεν ενεργούσε για δικό του λογαριασμό.

Τα μέλη του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας έχουν δικαίωμα να επιχειρήσουν κάθε πράξη σχετική με το σκοπό της εταιρίας, χωρίς να εξετάσουν αν στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι προς το συμφέρον της εταιρίας. Στην έννοια των πράξεων διαχείρισης περιλαμβάνονται τόσο οι καθαρές πράξεις διαχείρισης όσο και οι πράξεις διαθέσεως. Οι παραχωρήσεις, όμως, από χαριστική αιτία δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δ.Σ. Στην εξουσία του Δ.Σ. επίσης υπάγεται η διαχείριση της εταιρικής περιουσίας, όπως παραδείγματος χάρη η δυνατότητα πώλησης ή υποθήκευσης των ακινήτων της. Η πώληση όμως ολόκληρης της περιουσίας της εταιρίας, θεωρείται υπέρβαση της εξουσίας του Δ.Σ. Αντίθετα, η εκποίηση ολόκληρου του τεχνικού εξοπλισμού της εταιρίας προκειμένου την αντικατάστασή του με νέο, αποτελεί νόμιμη πράξη διαχείρισης της εταιρικής περιουσίας.

Επίσης, πράξη διαχείρισης συνιστά και η απόκτηση συμμετοχής σε άλλη εταιρία, η οποία προάγει τον εταιρικό σκοπό, είτε στο επίπεδο επωφελούς τοποθέτησης των διαθεσίμων της, εφόσον το καταστατικό δεν απαγορεύει την απόκτηση τέτοιας συμμετοχής και η συμμετοχή αυτή δεν απολήγει σε άσκηση άλλης δραστηριότητας με το κάλυμμα της εταιρίας στην οποία υφίσταται η συμμετοχή.

Η παροχή εγγύησης στο όνομα της εταιρίας για άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο, είναι δυνατή εφόσον η εγγύηση αυτή εξυπηρετεί την εκπλήρωση του σκοπού της εταιρίας.

Η ανώνυμη εταιρία δεσμεύεται έναντι των τρίτων από τις πράξεις των οργάνων της, εφόσον αυτές δεν υπερβαίνουν τις εξουσίες που η νομοθεσία απονέμει ή επιτρέπει να απονεμηθούν στα όργανα αυτά. Άρα, ο νόμος αποτελεί το κύριο

κριτήριο που περιορίζει την εκπροσωπευτική εξουσία των μελών του Δ.Σ. Ο περιορισμός αυτός παρουσιάζεται με δύο μορφές: είτε ο νόμος απαγορεύει την ενέργεια ορισμένων πράξεων, είτε απονέμει την αρμοδιότητα αυτή σε άλλα όργανα. Ένας άλλος περιορισμός της εξουσίας των μελών του Δ.Σ είναι ο εταιρικός σκοπός. Αν μια πράξη συμπεριλαμβάνεται στον εταιρικό σκοπό, δεν κρίνεται με τυπικά κριτήρια, αλλά με το κατά πόσο σχετίζεται με την όλη οικονομική δραστηριότητα της εταιρίας. Αυτή η δραστηριότητα διαγράφεται από το σκοπό της εταιρίας όπως αυτός προσδιορίζεται στο καταστατικό της με την προϋπόθεση ότι η συγκεκριμένη πράξη εξυπηρετεί έστω και έμμεσα τον εταιρικό σκοπό και είναι δεν παίζει ρόλο αν στο τέλος αποδειχθεί ωφέλιμη η πράξη αυτή.

Οι πράξεις του Δ.Σ. δεσμεύουν την εταιρία έναντι των τρίτων, ακόμη και αν βρίσκονται έξω από το σκοπό της εταιρίας. Εξαίρεση προβλέπεται για τις πράξεις που ο τρίτος που συναλλάσσεται γνωρίζει ή οφείλει να γνωρίζει ότι η ενέργεια αυτή του Δ.Σ. αποτελεί υπέρβαση του εταιρικού σκοπού. Ωστόσο, η φράση «οφείλει να γνωρίζει» καλύπτει τόσο την ελαφριά όσο και την βαριά αμέλεια, και αυτό γιατί το άρθρο 22 δεν διακρίνει μεταξύ των δύο αυτών νομικών όρων.

Αυτή η έκφραση υπονοεί τη στοιχειώδη επιμέλεια του τρίτου, η οποία κρίνεται κατά περίπτωση, ανάλογα με τις υφιστάμενες συνθήκες, την συναλλασσόμενη εταιρία και το είδος της συναλλαγής χωρίς να είναι απαραίτητη, η έρευνα του καταστατικού και των λοιπών εγγράφων της εταιρίας. Αν και πρέπει να γίνει δεκτό ότι η γνώση στοιχείων που δημιουργούν αμφιβολίες, ενδέχεται να θεμελιώνουν υποχρέωση έρευνας, από την πλευρά του τρίτου συναλλασσόμενου, της ακρίβειάς τους, η δε παράλειψη τέτοιας έρευνας δεν αποκλείεται να θεωρηθεί υπαίτια άγνοια.

Η διενέργεια πράξης αντίθετης με τον εταιρικό σκοπό στοιχειοθετεί την ευθύνη των μελών του Δ.Σ. Η ευθύνη των μελών του Δ.Σ. δεν αναιρείται εάν η πράξη διενεργήθηκε με την συναίνεση της γενικής συνέλευσης. Ούτε είναι δυνατή η έγκριση των πράξεων που έγιναν καθ' υπέρβαση του εταιρικού σκοπού από την γενική συνέλευση.

Η δέσμευση της ανώνυμης εταιρίας από πράξη του εκπροσώπου της προϋποθέτει ότι αυτός που εκτέλεσε την συγκεκριμένη πράξη είχε την εξουσία για την εκτέλεση της. Στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 22 του ν. 2190/20, που αναφέρεται στην υπέρβαση του εταιρικού σκοπού δεν υπάγεται η ελαττωματικότητα της ανάθεσης εξουσίας εκπροσώπησης της εταιρίας.

Στο άρθρο 22 του ν. 2190/1020, γίνεται διάκριση μεταξύ τρίτων καλής και κακής πίστης και ορίζει ότι οι πράξεις του Δ.Σ. που έγιναν υπερβαίνοντας τον εταιρικό σκοπό, δεν αντιτίθεται στους τρίτους που συναλλάχθηκαν με καλή πίστη. Η καλή πίστη επιβάλλει στοιχειώδη επιμέλεια για την έρευνα ύπαρξης εκπροσωπευτικής εξουσίας. Παράλληλα, η εταιρία δεν δεσμεύεται από τις πράξεις του εκπροσώπου της, όταν συντρέχει περίπτωση συμπαιγνίας με τον τρίτο σε βάρος της. Κατά το άρθρο 22, ως εκπρόσωποι της εταιρίας θεωρούνται και τα πρόσωπα στα οποία έχουν μεταβιβαστεί εξουσίες του Δ.Σ., εκτός και αν έχει δοθεί σε αυτούς ειδική πληρεξουσιότητα μόνο για την τέλεση συγκεκριμένης πράξεως.

Τα μέλη του Δ.Σ. μιας ανώνυμης εταιρίας ασκούν την εξουσία εκπροσώπησης της ανώνυμης εταιρίας. Η συλλογική δράση του Δ.Σ. σημαίνει σαν έννοια ότι όλα τα μέλη του έχουν την δυνατότητα να συμμετάσχουν στη λήψη μιας απόφασης και όχι ότι θα πρέπει και να συμμετέχουν σε κάθε πράξη.

Από το νόμο αν υπάρχει σχετική ρήτρα στο καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας επιτρέπεται η μεταβίβαση εκπροσωπευτικής εξουσίας, κατ' απόκλιση της αρχής της συλλογικής δράσης του Δ.Σ.. Αν στο καταστατικό της εταιρίας δεν υπάρχει τέτοιου είδους πρόβλεψη, η μεταβίβαση διαχειριστικών εξουσιών πραγματοποιείται μόνο με τη χορήγηση ειδικής πληρεξουσιότητας για τη διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων. Η ανάθεση της εξουσίας του Δ.Σ. γίνεται σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, που στην περίπτωση βέβαια που η αρμοδιότητα ανατίθεται στα περισσότερα πρόσωπα, αυτά ενεργούν συλλογικά μόνο αφού πρώτα το Δ.Σ. έχει αποφασίσει τη συλλογική ενέργεια των υποκατάστατων.

Η εξουσία όμως των υποκατάστατων είναι περιορισμένη σε σχέση με το Δ.Σ., το οποίο έχει τη δυνατότητα να λάβει αποφάσεις αντίθετες αυτών των υποκατάστατων και υπερισχύουν αυτές που έλαβε το Δ.Σ. Τα μέλη του Δ.Σ. ευθύνονται για κάθε πταίσμα των υποκατάστατων αλλά και για την παράλειψη παρακολούθησής τους. Επίσης, δεν αποκλείεται η ευθύνη των μελών του Δ.Σ. αν δεν προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες για την παρεμπόδιση της ζημίας που προκάλεσε η πλημμελής εκτέλεση των υποκατάστατων που ορίστηκαν από τους ίδιους. Η διάρκεια της υποκατάστασης του συμβουλίου προκύπτει από την ερμηνεία της πράξης με την οποία έγινε η υποκατάσταση. Επίσης, αν η απονομή εξουσίας συνδέεται με την ύπαρξη ορισμένης ιδιότητας του υποκατάστατου, αν αυτή η ιδιότητα εκλείψει, παύει αυτόματα και η εξουσία υποκατάστασης.

Η διακοπή του Δ.Σ. προκαλεί και την διακοπή της εξουσίας υποκατάστασης και αυτό γιατί η εξουσία αυτή δεν γίνεται να επεκταθεί πέρα από αυτή των προσώπων που αποφάσισαν την ανάθεση της υποκατάστασης. Επίσης, οι υποκατάστατοι ανακαλούνται οποτεδήποτε από το Δ.Σ., ανάκληση η οποία μπορεί να είναι και σιωπηρή, όταν το Δ.Σ. ασκεί από μόνο του συστηματικά τις αρμοδιότητες που είχε μεταβιβάσει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από όλα τα παραπάνω, φαίνεται ο ρόλος των μετόχων, καθώς και των μελών της Α.Ε, για την εύρυθμη λειτουργία και την επίτευξη του σκοπού της ανώνυμης εταιρίας. Το Δ.Σ. της ανώνυμης εταιρίας, ουσιαστικά αποτελεί τον κινητήριο μοχλό κάθε ανώνυμης εταιρίας, το οποίο καλείται να εφαρμόσει στην πράξη τις επιταγές του καταστατικού και τις αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως, προκειμένου να επιτευχθεί ο εταιρικός σκοπός. Οι μέτοχοι που κατέχουν ποσοστό έως 10 % δεν έχουν καμία ευθύνη ως προς τις μελλοντικές απαιτήσεις της εταιρίας.

Για το λόγο αυτό το Δ.Σ. πρέπει να αντιδρά άμεσα και να δίδει λύσεις σε όσα θέματα προκύψουν κατά την λειτουργία της εταιρίας, έχοντας πάντα ως γνώμονα το συμφέρον της εταιρίας. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, απαιτείται από τα μέλη να επιδεικνύουν σύνεση και σωφροσύνη και να διαθέτουν ευρεία αντίληψη του πλαισίου μέσα στο οποίο καλείται να λειτουργήσει η ανώνυμη εταιρία. Ο νόμος έχει προβλέψει ιδιαίτερα αυξημένες αρμοδιότητες για το Δ.Σ. κατά την λήψη αποφάσεων για την διοίκηση της εταιρίας. Ταυτόχρονα, όμως, προβλέπει και σημαντικές κυρώσεις σε βάρος των μελών του, αν δεν επιδείξουν την συμπεριφορά που πρέπει κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *Ιωάννης Κ. Δρυλλεράκη, Ανώνυμες εταιρίες, έκδοση 2006, Νομική Βιβλιοθήκη*
2. *Ευάγγελος Ε. Περάκης, Νέο δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας, έκδοση 2007, Νομική Βιβλιοθήκη.*
3. *Νικ. Κ. Ρόκα, Εμπορικές εταιρίες, έκδοση 4η , εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα*
4. *Ιωάννης Βελέτζας, Εμπορικό δίκαιο, έκδοση 2008, εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα*
5. *Ιωάννης Βελέτζας, Επίτομο Εμπορικό δίκαιο, έκδοση 2007, εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα*

Από Url:

6. <http://www.taxheaven.gr/acforum/topic/45210-%CE%B7-%CF%84%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%AD%CE%BB%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CE%B5-21901920/>
7. <http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/16776>
8. <http://reviews.in.gr/finance/forologia/article/?aid=1231114967>
9. <http://www.sofokleousin.gr/archives/56208.html>
10. <http://www.valaw.gr/epikairotita/dikastikes-apofaseis/akires-apofaseis-anonimis-etairias.html>
11. <http://www.taxlaw.gr/el/idika-themata/194-societe-anonyme-members-responsibilites>
12. http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/acfi/2015/MavrogiannopoulosIoannis,SekertziAngela/attached-document-1432121549-659164-18448/MavrogiannopoulosIoannis_SekertziAngela2015.pdf
13. http://www.ktpae.gr/pdf/A_4a_N_2190_1920.pdf